

Травень-вересень

Олександр Денисенко

Комедія

Дійові особи.

ШИРОКОПЕРА ГРИГОРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ, він же ГРІША — батько, колишній інженер сцени.

ШИРОКОПЕРА ДІАНА НЕЧИПОРІВНА, вона ж ДУСЯ — мати, бухгалтер.

ШИРОКОПЕРА ДМИТРО, вуличне прозвисько ЧУПА-ЧУПС — їхній син, 18-ти років, без певних занять.

ГРУША ЛІЛІЯ СТЕПАНІВНА, вона ж ЛЯЛЯ — учителька, 28-ми років.

ОТАК ІВАН ПЕТРОВИЧ — її чоловік, екстремал, колишній журналіст.

БЕЗМИЛЬСЬКА ІРІАДА ТЕЛІСФОРІВНА - сусідка і далека родичка ШИРОКОПЕР, сваха, продавчиня цигарок і горілки у підземному переході.

Ф1, він же ЧЕКУШКА

ALL, він же КОМПОЗИТОР колишні однокласники Дмитра.

КОНЧЕННИЙ, він же ЗВІР

ДЯДЯ ВАНЯ — сантехнік.

ДЕРЕГІЗ ІННА КАРЛІВНА — дама з досвідом.

ДІВЧИНА У МІНІ.

Три БАБЦІ, торгівки з підземного переходу.

МІЛІЦІОНЕР.

Джув'єтта Шпонька — вредна дівчинка 5-ти років переважно за сценою.

"Заклейники", "гопники", пасажери, циганча і звичайні перехожі.

Центральною компонентою декорації є вуличне перехрестя: два міських шляхи перетинаються ближче до авансцени і один з них спрямований углибину. Тролейбуси і машини рухаються по тих шляхах за допомогою пантомімічних етюдів акторів чи ж просто можуть бути позначені табличками з написами, які провозитимуть статисти на роliках.

Той шлях, який спрямований у глибину сцени, на своєму кінці закручується, стаючи дибки, і перетворюється, як у ролердромі, на круту стіну, котра неначе губиться у зелені каштанів і глянці лискучих шибок багатоповерхових будинків. Так само вже ближче до авансцени той шлях, який перпендикулярний шляхові спрямованому углибину, теж може закручуватися угору одним чи обома своїми кінцями і може бути використаний, як ролердром. Відразу за цим шляхом-ролердромом вивисуються дві стіни багатоповерхових будинків. У обох стінах є внизу парадні двері, стіни умовно розбиті на стільники поверхів і кожна стіна закінчується на горі майданчиком, на яких стоять декорації двох квартир. Таким чином, перед глядачевим поглядом лівобіч і правобіч на піднятих угору протилежних кінцях шляху-ролердрому відкривається два помешкання: одне — ШИРОКОПЕР, інше — ЛЯЛІ ГРУШІ. Біля

парадних дверей будинку ШИРОКОПЕР стоїть лавка під високим ліхтарем, росте каштан, що кроною губиться десь у колосниках сцени. Біля парадних дверей будинку ЛЯЛІ ГРУШІ зупинка тролейбусу. Авансцена ж загалом повинна бути вільна від декорацій для акторських дій.

Деякі юні персонажі матимуть змогу з'являтися, спускаючись по шляху-ролердрому на роliках чи скейтах.

Такий сценографічний принцип не є догмою, а є лише авторською пропозицією, і, отже, будь-яке інше сценографічне вирішення — можливе і прийнятне без ролердрому зі збереженням двох стін з помешканнями нагорі, як опорних точок декорації, без яких неможливі вертикальні композиції, що є важливим для розвитку дії.

Дія перша: ТРАВЕНЬ

Ява перша.

Кінець травня. Вечір. Крізь лапате листя каштанів сотається призахідне світло сонця. Тролейбусна зупинка. На зупинці стоїть ДМИТРО ШИРОКОПЕРА з навушниками плеєра у вухах. Видно, що він нервує і з напруженням смикається під тільки йому чутну музику. Під'їжджає тролейбус (пантомімічний етюд). Актори, які грають пасажирів, зображають неймовірну тисняву. Ф1, ALL і КОНЧЄННИЙ ніби навмисне підштовхують до виходу дівчину у занадто куцїй міні-спідничці, яка трубочкою облягає її пишну сідничку. Утім, ДІВЧИНА У МІНІ й сама збиралась вже виходити.

ДІВЧИНА У МІНІ (голосно і грайливо): — Полегче, ежики! Вы же меня уроните! А я с вами так еще и не познакомилась!

ALL: — Сейчас, мягенькая!

Ф1: — Красавицам в мини в троллейбах кататься опасно! (Кладе руку їй на стегно.)

ДІВЧИНА У МІНІ (усе ще грайливо): — Эй ты, укороченный!.. Руку убери с моей ватерлинии, иначе я за себя не отвечаю!

Ф1: — А это не моя рука, а соседская.

ALL (так само кладе, але дуже обережно, руку їй на талію): — Кисуля, в общественном транспорте, только и ездят, чтоб позажиматься!

Ф1: — Непорочных и незажатых общество выплевывает!

У цей момент двері відчиняються і хлопці буквально випихають дівчину на тротуар. Вона летить ДМИТРОВІ просто у розставлені руки.

КОНЧЄННИЙ (з переможним визком навздогін): — Ты смотри, какая ульотная! Братики, а вы говорили, что швабры не летают!

Ф1: — Красивые швабры способны к коротким перелетам!

Якісь тітка і дядько з візками у руках квапливо сходять слідом за дівчиною, вочевидячки, що побоюючись бешкетних виростків, але потім, відійшовши убік, зупиняються і починають, споглядаючи, жестикулювати і жваво обговорювати побачене. Двері тролейбуса зачиняються. ДМИТРО з дівчиною у руках, яка несподівано виявилась для нього важкою, чомусь несе її вздовж бровки уявного тротуару. Від ваги дівчини худого і довготелесого ДМИТРА хитає з боку у бік. ДІВЧИНА

У МІНІ верещить.

ДМИТРО (швидко промовляючи фразу, як одне довге речення): — Извините, я хочу вам помочь... чтоб вы не ударились... ух... какая вы... кто вас кормит?... скоро все будет хорошо... и так далее..!

ДІВЧИНА У МІНІ: — Поставь меня на место! Я мужу позвоню! А он у меня гопник, и плеер тебе вместе с ушами выдернет!

ДМИТРО: — Зачем мужу?... вы же сами упали!.. (Його разом з ДІВЧИНОЮ У МІНІ виносить на проїзду частину дороги. Чути ревіння уявного "авта", від якого ДМИТРО ледве відскакує.) ...Я же вас только хотел спасти!

ДІВЧИНА У МІНІ (пручаючись і все ще сміючись): — Не надо меня спасать! Гамназист!

ДМИТРО: — Я с наилучшими пожеланиями... я - случайный прохожий...!

ДІВЧИНА У МІНІ (уриваючи хлопця): — ...Ты - настоящий дурак!

Діставшись бровки, ШИРОКОПЕРА хоче поставити ДІВЧИНУ У МІНІ на тротуар. Але раптом чіпляється за бровку і летить, забурюючись, на зупинку, до лавки під накриттям. Там його рух припиняється і він разом зі своїм вантажем гепається просто на коліна якійсь жінці у закрученій чалмою червоній хустці на голові, з масним, обсипаним цукровою пудрою, пухтиком у руці.

БЕЗМИЛЬСЬКА (обурюючись, намагається вивільнитись з-під несподіваного тягара): — Удвох наохляп, як дві сороки на одну тичку!.. Наверно, які-то нові молодьожні приколи! Скоро усіх импазантових женщин з лавок малолетки повигонять!

ДМИТРО: — Извините... (Раптом затинаючись.) Я-я-йя... хотел спасти!..

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Меня спасти не нада!

ДІВЧИНА У МІНІ: — Себя спасай, додик, пока я добрая!.. И не забудь пристегнуть ремни! А то счас Гошу кликну и будешь меня на руках тащить, до моей квартиры! А я, кстати, живу на шестнадцатом этаже!

Вихоплюється з рук ДМИТРА, дає йому потилишника і йде, похитуючи стегнами і пиндючно озираючись на хлопця, при цьому промовляє у мобільного телефона.

ДІВЧИНА У МІНІ: — Меня тут чуть не украли, Гоша!.. Нет-нет! Встречать не надо! Всё сучком! Крендель юный попался! Я его сама обломала!.."

ДМИТРО (усе ще сидючи на колінах у БЕЗМИЛЬСЬКОЇ): — Ка-какая глупость! Я же им говорил что номер не прокатит!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Шо не прокатит, сынок!

ДМИТРО: — А вам ка-какая разница? (Хоче встати, та БЕЗМИЛЬСЬКА його не відпускає.)

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Какой ты льогкий! Давно так приятно і тьопленько не було... А в мене, як на зло, руки липкі!.. Пончика хочеш?

ДМИТРО (нарешті помічаючи на кому сидить): — Ириада Те-телисфоровна, это вы?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А кака іще дура на остановці увечері в одиності пончики лопать буде! Канешно, я, Діма — твоя соседка! Вишла, так сказать, провітритись!

ДМИТРО: — Не говорите маме!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Не буду! Шамни пончіка, синок!

ДМИТРО хоче встати та БЕЗМИЛЬСЬКА йому не дає, простягаючи йому до рота свого пухтика. Але в цей момент з'являється ЦИГАНЧА, котре миттю підскакує до БЕЗМИЛЬСЬКОЇ і вихоплює просто з під носа у ДМИТРА пухтика. ЦИГАНЧА сміється і тікає геть. БЕЗМИЛЬСЬКА не встигає відреагувати як з протилежного боку вулиці до зупинки (тобто, із глядацької зали) підбігають (чи під'їжджають на скейтах чи роликах) через дорогу Ф1, ALL і КОНЧЕННИЙ.

КОНЧЕННИЙ (помічаючи ДМИТРА на колінах у якоїсь жінки): — Братки, сработало!

Ф1: — Теперь ты точно заклещик!

ALL (мрійливо, напихаючи собі рота цілою упаковкою жуйок, і першим помічаючи вік Безмільської): — А чё?.. Главное вовремя заземлиться...

Ф1: — Вы только посмотрите, какую жабу галимую наш Чупа-чупс себе скоммуниздил?! Просто девятнадцатый век!

КОНЧЕННИЙ (здивовано і трохи гидливо оглядає БЕЗМИЛЬСЬКУ): — Да-а!.. С такими без противогаза не пофестивалишь!

БЕЗМИЛЬСЬКА (обурено, відразу міняючись у настрої): — А зря ви так зразу, мальчіки! У меня старая школа! Год за десять і у поті морди!.. І ви цього і не вкурите, бо ішо молокососи... А ти, я бачу, Діма, вже дівчонками развлікаєшся? (Підводиться.) А твоя бідная мати дума, що амбавалентність у бібліотеці учиш! Скоро ж опять вступітельні экзамени. Опять провалиш. Звіні, я женщина салідна і такого покривать не можу!

ДМИТРО (з острахом): — Ирида Те-телисфоровна, это же всё не-нечаянно!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Нечаянно?.. А це ж шо за шибздики із тобою? Раззі ж це друзья?!.. Особено жирний цей?! (Показує на ALLa.) Він шо, нечаяно лисий?.. А цей дліньший? (Показує на КОНЧЕННОГО.) З кольцом у носі, тоже — нечаянно?! Як бугай який-то гид-гидом!

КОНЧЕННИЙ (захоплено): — Чупа-чупс, а тетка — рулез! Такое парево гонит!

Ф1: — Откуда такая дура старая тут взялась? Наверное, срок длинный мотала?..

ДМИТРО: — Родственица она наша... Далекая...

БЕЗМИЛЬСЬКА (говорить, доїдаючи пухтика і витираючи шматком масного паперу губи): — Мотала, кажеш?.. А чо' ж — мотала! Усю юность без паспорта у колхозі на буряках рачки!.. Там чому хоч научисся... Шоб вам так моталося! (Сварить хлопців, обережно поминаючи кожного і прямуючи із зупинки геть.) Шоб вас так їли мухи, як вони мене їли! Та ше й гедзі і сліпаки! Та й у ті ж місця, шо й мене!.. Тьху! (Виходить.)

Павза.

ALL (активно жуючи жуйку): — Немая сцена...

КОНЧЕННИЙ: — Веселая у тебя родственица!

ДМИТРО: — Далекая она...

Ф1: — Потому и веселая!

КОНЧЕННИЙ: — А где же та василиса, что мы тебе с троллейбуса сбросили?

ДМИТРО: — К гопнику своему убежала...

КОНЧЕННИЙ: — К гопнику?.. Это не есть хорошо.

ALL: — Не, нормально?!.. Гопники — наши враги, жлобы неинтеллигентные, говорили же мы тебе, Дима, да...

ДМИТРО: — А что я мог сделать? Не силой же мне её держать?

КОНЧЕННИЙ: — Господи, Чупа-чупс, ну мы же тебя неделю учили, как надо девушку клеить!

Ф1: — Мы же тебе сто разных ситуаций проиграли, а ты!

ДМИТРО: — Ребята, я вам каждому еще по реферату по химии или по программированию напишу, ладно...?!

КОНЧЕННИЙ: — Чижик ты, Димка, потому в универе и не учишься!

ДМИТРО: — А Чижик — это очень плохо?

Ф1: — Чижик в твоём возрасте — это надолго.

ДМИТРО: — Я не Чижик... Нет, братки, я, ей-богу, вам докажу, что я не... я этих... морилок, цип, клюшек, как их там ещё — сумею закадрить! Это же первый раз только! А один раз — не считается!

КОНЧЕННИЙ підходить до ДМИТРА і дивиться чіпким незмигним поглядом йому точно у центр лоба.

КОНЧЕННИЙ (пристрасно шепоче крізь зуби): — Что я сейчас делаю?

ДМИТРО (затинаячись): — Т-ты т-телку клеишь... П-первая фаза...

КОНЧЕННИЙ: — Правильно.

КОНЧЕННИЙ підходить до ДМИТРА ще ближче і починає похитувати тулубом, нахилиючи убік голову, глибоко дихаючи, поводячи бровами й утуплюючись важким поглядом самця у ДМИТРОВЕ чоло.

КОНЧЕННИЙ: — А сейчас?

ДМИТРО: — А сейчас... Т-ты её...

КОНЧЕННИЙ: — Ну?!

ДМИТРО: — Т-ты её... (Губиться, не може згадати.)

КОНЧЕННИЙ (натискаючи на кожне слово): — Я её развожу и заставляю нервничать.

ДМИТРО: — Да-да... Я просто слово забыл!

КОНЧЕННИЙ (відходить): — А теперь сам покажи.

ДМИТРО підходить повільно до КОНЧЕННОГО, дивиться йому у чоло, смішно водить бровами. Але при цьому забуває похитувати тулубом і ніяк не може зобразити важкого погляду самця.

КОНЧЕННИЙ: — Ну как ты делаешь? Я же тебя учил!.. Ф1, повтори для ботаника формулу съема. А ты, ALL — продемонстрируй.

ALL наближається до ДМИТРА, стає у позу і починає розхитувати свій чималий тулуб.

Ф1: — Старинная формула съема гласит: туловище наклонено к человеку, голова тоже слегка наклонена, бровь описывает линию любви, киваешь ей/ему, глаза

наливаються желанием, можно еще ладони показывать, если потные...

ALL, погляд якого набув шаленої несамовитості, а тулуб розхитався не на жарт, загрожуючи розкидати усе, що трапиться на його шляху, з пихканням додає.

ALL: — Поправляя волосы, шевелишь ядрами – это древнейший завлекающий жест. Колебательные движения входят в один ритм с колебаниями вселенной, при этом потеешь, показывая свою заинтересованность. Но главное – замолотить на самку!

КОНЧЕННИЙ: — Молодец, ALL! А ты, Чупа-чупс, повтори!

ДМИТРО повторює. І на цей раз йому вдається краще. Він підступає, похитуючись, впритул до ALL'а, аж у того котиться з чола піт від гарячого погляду товариша.

КОНЧЕННИЙ: — Так... так... Классно! Зачипись! И уже когда совсем близко к ципе, что ей нужно сказать неожиданно?!

ДМИТРО (випалюючи одним духом просто у кругле обличчя ALLy): — Почему корабли железные, а плавают?!

ALL: — Потому что самолеты дюралевые, и летают!

Ф1 (сміється): — Ну, Чупа-чупс, офигенно выходит!

КОНЧЕННИЙ (підбадьорливо усміхаючись): — Я сам тащусь!.. А говоришь, не можешь!

ALL (хапаючись за серце і роблячи томливий погляд): — Меня аж спитонило! И самому качнуться захотелось!

ДМИТРО перестає демонструвати формулу "заклеювання самки" і знеможено, але радісно і щиро усміхаючись, сідає на брівку, втираючи піт.

ДМИТРО: — Братики, я в следующий раз не подведу, обещаю!

КОНЧЕННИЙ: — А мы и не сомневаемся... Но на сегодня — все, урок окончен!.. Мне в самом деле пора химию зубрить, сессия на носу!

ALL: — И у меня дела тоже! Where is the nearest brothel, случайно не знаешь?

ДМИТРО: — Как? Как ты сказал?

Ф1: — Он спросил тебя, где ближайший бордельерро!

КОНЧЕННИЙ: — Ребята, хватит выпендриваться, пора домой!

КОНЧЕННИЙ на роликах робить задню доріжку, ніби запрошує усіх приєднатись до нього.

Ф1 (іспанською): — !Amigo!!Quitate los patines para entrar, por favor! (Стає на скейт, робить фліп на місці, розвертаючи скейт довкола задніх коліс на 360?..)

ДМИТРО: — А это что значит?.. Ничего не понимаю...

КОНЧЕННИЙ не слухає Дмитра і, набираючи швидкість на своєму скейті, котиться зі сцени геть. До нього приєднується Ф1 та All.

All (від'їжджаючи): — Прежде чем войти, сними ролики, приятель!

Хлопці швидко зникають у глибині сцени. ДМИТРО біжить за ними.

ДМИТРО (навздогін): — Братики, я с вами!

Ява друга.

Помешкання ШИРОКОПЕР. Біля дверей квартири з'являється зворухоблена і обурена БЕЗМИЛЬСЬКА. Вона спершу дзвонить, а потім грюкає у двері чим

прийдеться.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Дуся, відчини! Немедлено!

До дверей (з іншого боку) підходить ДІАНА НЕЧИПОРІВНА ШИРОКОПЕРА у негліже, у довгій рожевій натільній майці, з грайливим розрізом попереду між ніг і широким викотом на чималих грудях. ДІАНА після ванни і уся з ніг до голови змащена масним кремом. Вона дуже перелякана несподіваним гуркотом.

ДІАНА (відчиняючи двері): — Ти що сказала, Ірка! Сусіди збіжаться! Перестань бехати! (Трохи прочиняючи двері і виглядаючи у щілину.) Гріша спить... А Діма вчиться... Скоро екзамени...

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Діма?!.. Вчиться?!.. Твій мальчик за дівками уличними увивається!

БЕЗМИЛЬСЬКА, усім тілом, як справдешня реґбістка, відсторонюючи зі свого шляху ДІАНУ, прямує з коридору до кімнати і гепається на диван, на якому перед тим сиділа хазяйка і дивилась телевізора. Потім, помічаючи на журнальному столику кавник і горня, безцеремонно наливає собі кави, доливає кон'як з пляшки, п'є і закушує печенятками бізе.

ДІАНА, заскочена стрімкою навалою БЕЗМИЛЬСЬКОЇ, хаотично рухається по квартирі, сідаючи на дивана то з одного, то з іншого боку від БЕЗМИЛЬСЬКОЇ, і весь час намагається вимкнути телевізора. Однак це їй не вдається, бо БЕЗМИЛЬСЬКА між питтям кави і їдженням тістечок встигає забрати у неї пульт і увімкнути телевізора знову. Під час цієї метушні між ними відбувається така пристрасна розмова.

ДІАНА: — Во-первых, я тобі не Дуся, а Діана, і чоловік мій Гріша таки спить, замучений роботою, він же у мене інженер сцени, а сцена в тіатрі до ночі крутиться. А во-вторых — хто тобі таку дурню про Діму сказав?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Во-первых, ти мені Дуся, бо я твоєї матері свідетельницею на її свадьбі стовпом стояла, коли твій батько її із задрипанок у хазяйки собі брав, а во-вторых, я не патякало якесь і кажу тільки те, що віжу сама. А якщо і не віжу, то я в том сильно убеждьонна і мене отбойним молотком не проб'єш!

ДІАНА: — Невже ти сама бачила?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Не то що бачила, я на собі це відчула!

ДІАНА: — Ірка, тихо! Хватить! Шо ти таку глупость кажеш?!.. Менше любовні серіали дивитись треба!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Я їх вообще не дивлюсь... Гроші нада делают. А їх, ті бабські серіали удень, паралітикам і льготникам показують. А в мене ж, сама понімаєш, товар рилізації требає... Оце єдинствене увечері, оце січас, як спрдала усі сігарети і водку у підземному переході, рішила пончіка ззісти. А тут твій Діма просто з тролейбуса із дівицьою на руках на остановку випав. Я тільки й очі вилупила. Ну, канешно, дівиця бачить, шо твій Діма сопляк!..

ДІАНА: —Телісхворовна, я кажеться, щас, попрошу!.. Гріша ж як почує... Та й мені з утра вже погано! Всю ніч волохаті язики снились... Ой! (Показує, як їй погано.)

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Та не нада, не нада!.. Кажу, шо віжу... Твій Дімка дівицю

упустив, рюмси розвів і на мене од безсілія з пончіком кунився!.. Ну, я, конешно, йому сказала різко! Як мати, сказала!.. Шо низзя руки к салідним жінщинам прастягати!..

ДІАНА: — Хватить чорт-зна що молоть! А то мене мегрень вже хапа!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Добре, що тіки він один і хапа.

ДІАНА: — Про кого ти?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Про твого Дімку. Бо тут наїхало ще троє чортів на роликах і отих дошках, його друзяк. І на мене ледве усі троє не кинулись! Я еле встигла здригнути і п'ятами наживати.

ДІАНА: — Я так не люблю, коли мене за дурочку мають... Ти б, Ірка, краще у зеркало внімательно подивилась. Як твого тюрбана зняти, так геть лиса, як козак Мамай!.. А в мене Дімка може й не смілий, но все ж, слава богу, не сліпий і на старих бабах не помішаний! І тебе без тюрбана не раз бачив!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ти нащот старості брось. Стара кобилиця хоч і кречке, а везе. А молоді, сама бачиш, твого Дімку боком обходять, бо робкий.

ДІАНА: — У якому це смислі?..

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А в том, що йому вісімнадцять, а він у тебе ще девственник і як голу цицьку бачить, то аж слиня котиться!

ДІАНА: — Всьому своє врем'я... Раньше і до тридцяти терпіли... А мені щось сьогодні жити вже з утра не хочеться! (Лягає на дивана, вмищуючи ноги на бильце, а голову — на коліна БЕЗМИЛЬСЬКІЙ, і стогне.)

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Терпіли, бо телевізора не було. І нічого до пуття не знали... А тепер у нас свобода вери, слова і образиванія... Кого хоч можеш із себе сообразити!.. А як не мо' бути мужиком, пожалуста, любий каприз за твої денги тобі чік! (Вимахує рукою, ніби ріже уявним ножом у повітрі.) А він твій синок...

ДІАНА враз перестає стогнати і вкрай здивовано дивиться на Безмильську.

БЕЗМИЛЬСЬКА (продовжує вже трохи обережніше): —...У кампутері днями пропада!.. Не глаза вже в його, а гиндикатори!.. Ти знаєш, що кампутер — дуже наркотика. От у нього і болізня... Він у тебе випадково від кампутера не... ето...? (Хотіла щось сказати та передумала.)

ДІАНА: — Господи, Ірка! Шо ти таке верзеш, наче п'яна?! (Схоплюється рвучко, хапається за голову, а тоді у безсиллі падає на дивана.)

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А нічого такого... У мого саседа, що через стіну, кіт біля кампутера включеного заснув, так на утро полисів, купу наклали і на сусідку кидається став з питаннями!

ДІАНА: — Ні, ні! Ти щось інше мала увиду! Кажі!.. Кажі що!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Я хотіла сказати, що він у тебе з замедльоним сексуальним розв'ітєм! І це все од кампутера!.. Баби йому нада!.. Бо він скоро у тебе забуде, що треба із штанів витягати, як до вітру іти. Я вже про університет і не кажу. Він у його ніколи не вступить, бо робкий... Мужчина повинен уміти приодолевати припятствія... А саме перше припятствіє для чоловіка — це жінчина...

ДІАНА (плаче, ледве не в істеричі): — Яка ж ти проклятуша, Ірка, зі своєю

правдою!.. Була б у тебе корова, то я б її заговорила, щоб вона у тебе здохла!..

БЕЗМИЛЬСЬКА (підтримуючи свою молодшу подругу за плечі, щоб раптом та не знепритомніла і не впала): — Корова?!.. Зачем мені корова, коли є самогонний апарат! (Сміється.) Я ним кого хочеш сама заговорю!.. А ти мене слухай, поки в цьому городі овсі не здуріла: спасать твого Дімку треба, бо біля кампутера всохне і внуків не діждеш!.. І якщо хочеш — дам тобі рецепт!

ДІАНА: — Який!..

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Хотя я і сама ще могу, але боюсь, Дімці це не понаравиться, хоть і бесплатно!..

ДІАНА: — Та кажи вже швидше!..

БЕЗМИЛЬСЬКА (кладає руки на плечі ДІАНИ і повертає її обличчям до себе): — Твоєму сину нада... даму по об'явленію... Но з опитом, здорову й тілігентну...

ДІАНА (виривається з рук Безмільської і починає бігати по квартирі, гукаючи свого чоловіка): — О господи!.. Гвалт! Рятуйте! Не зря мені сеї ночі язик у косах приснився!.. Гріша! Гріша!.. (Десь у коридорі прокочується луна.) Гей, хто-небудь! Мені вже геть погано!.. Гріша, рятуй!

До квартири входить жінка у вбранні черниці, у рясі з клобуком, з великим хрестом на грудях. В руках у неї чимала жерстяна скарбничка з примантаченим до покришки дерев'яним хрестом з написом: "На ремонт Храма Спаса на Крови".

ЧЕРНИЦЯ (звертаючись до ДІАНИ і не помічаючи Безмільської): — Тихо?!.. Щас сюди всі сусіди позбігаються! (Кидається стрімко до ДІАНИ і затуляє їй рукою рота.) Мене і так чуть міліція не зацапала!

ДІАНА чи то від почутого, чи від задухи, а таки втрачає тяму і висне, як мішок із соломою, у руках ЧЕРНИЦІ. ЧЕРНИЦЯ несподівано легко підхоплює її і тягне до дивану. Але заприкмітивши БЕЗМИЛЬСЬКУ, враз вклякає і ледве чи не кидає свою ношу на диван.

ЧЕРНИЦЯ (до напівпритомної ДІАНИ): — А ця порція нафаталіну чого тут?! Я ж говорив, щоб вечером у нас в домі нікого!

БЕЗМИЛЬСЬКА (у глибокому здивуванні, розтуляючи, як вершу, рота): — Так ти... Гріша..!!!?

ЧЕРНИЦЯ: — Да, Гріша я, Гріша!

Зриває із себе клобука і зненацька перетворюється з ЧЕРНИЦІ на господаря хати ГРИГОРІЯ ШИРОКОПЕРУ, тільки хіба що у чорних довгополих ризах і з підкладеними великими грудьми.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Так от ти яким бізнесом занімаєшся?!

ГРІША: — Малим, дурепа, малим! Частне підприємство "Звонпоподайнахрамжлоб"... (Піднімає жерстяну скарбничку і трусить нею у повітрі. На усю квартиру лунає брязкіт нажебраних монет.) І тіки кому-небудь шепанеш, в свій підземний перехід на каталці їздить будеш!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А це ж чого ти мені Гріша угрожаєш?.. Я думала, що хреста, що в дяка виміняла за мішка картоплі, я Діані оддала, щоб у неї у бухгалтерії висів, а

виходить він у тебе висить между хвальшивими цицьками!.. Ану жени за прокат церковного апарата! (Підскакує до ГРІШІ й спритним рухом забирає у нього чорний клубок з рук і хреста з шиї. І цілком несподівано для ошелешеного ГРІШІ заходжується розглядати хреста.) Фу ти! Фу-у! А це що за щербина?! І чого він у тебе так вонячимсь!.. Не пойму і чим. Ти шо ним пацюків бив?!

ГРІША стурбований таким нищівним наступом БЕЗМИЛЬСЬКОЇ холоне, відмахуючись від нав'язливої сусідки, і переходить на рідну балачку.

ГРІША: — Кажі чого треба і паняй звідси. А то я, кажеться, тебе таки точно мовчать сьоодні навчу! (Заходжується знімати з себе монашеські шати.)

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Це мені треба?.. Це вам Широкоперам треба!

ГРІША (Діані): — Дай їй три гривні, сто грам і пончик! І щоб я її тут не бачив!..

ДІАНА: — Ти шо, не розумієш, що це не допоможе!.. Вона нашого Діму хоче чоловіком зробити...

ГРІША: — Вона?!.. Діму?! Ти Светофоровна — самашедша! (Думає іще щось сказати, але плутається у довгій рясі і мантії і падає на підлогу.)

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Я не самашедша, я салідна жінчина. (Підходить до вікна і відкриває його навстіж, вистромлюючи руку з клубоком на вулицю.) От як не будете приставать на моє пропозиція — візьму ето церковне облачення і викину...

ГРІША: — Як викинеш? Я ж за нього гроші оддав!

ГРІША намагається підвестися, зашпортується і летить просто на БЕЗМИЛЬСЬКУ, яка стоїть біля відчиненого вікна. БЕЗМИЛЬСЬКА не встигає відскочити і ГРІША падає на неї усім тілом. Обоє перевалюються за вікно. В останній момент БЕЗМИЛЬСЬКА хапається за шибку руками, а ГРІША встигає зачепитись носом черевика за фрамугу. Так вони і лишаються балансуючи тілами на підвіконні, кожен у своєму ритмі, ніби гойдаючись одне на одному, при чім ледве не ГРІША хоче відштовхнутись від БЕЗМИЛЬСЬКОЇ, щоб потрапити до кімнати, як БЕЗМИЛЬСЬКА негайно підкидає його ногами назад, у бік відкритого вікна. ДІАНА від цієї чудернацької картини застигає у цілковитому замішанні.

ГРІША (шепоче БЕЗМИЛЬСЬКІЙ, яка лежить під ним): — Перестань зідхати і волновать свою груди... а то я упаду першим...

БЕЗМИЛЬСЬКА (теж натушно шепоче): — Це значітельно облегчить ситуацію...

ГРІША: — І не дхни у мого носа... Ти чим сьогодні закусувала, шкапа сапата?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Я б ще з утра не їла, коли б знала, що ти на мене приляжеш...

ДІАНА (отетеріло): — Гріша, а чого це ти на Телісфоровні гойдаєшся? Ану сповзай з неї назад у кімнату.

ГРІША: — Я не можу... Вона вчепилась у мене, як п'явка...

БЕЗМИЛЬСЬКА (пристрасно стогне): — Він просто стісняється сказати, що йому на мені харашо... Да, Грішенька?

ГРІША (ДІАНІ): — Не слухай цю заразу і тягни мене до себе...

ДІАНА підійшла до них, але схопити ГРІШУ за ногу ніяк не змогла, бо БЕЗМИЛЬСЬКА весь час хвиццала ногами. Потім ДІАНА таки ухопила чийсь ногу, але

виявилось, що не ту.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ой, мені аж душу підперло! Ой, счас кончусь і упаду! (Вона ще сильніше захвицяла ногами, від чого ГРІША почав кричати).

ГРІША: — Дуня! Держи мене! Бо ця ідіотка таки скине мене униз!

ДІАНА: — Та як же ж тебе вдержать! Ірка одпусти мого чоловіка!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Та хто його держить!.. Він сам на мене упав і не одпускає!

ДІАНА: — От же ж горе! От до чого воно дійшло!.. Усе нада контролювати...

ДІАНА спробувала знову ухопити чоловіка за ногу. Але БЕЗМИЛЬСЬКА чи випадково, чи зумисне — невідомо, відштовхнула ДІАНУ своєю ногою так, що та полетіла в інший кінець кімнати.

ГРІША: — Одпусти мене, бо вдарю!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Одпущу, як рибьонка дасиш на перевоспітаніє!..

ГРІША: — Одпусти, кажу!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Вашому Дімці нужна порядошна дама... І я вам хотіла допомогти. А тепер всім розкажу, яким ти, Гріша, бізнесом зацікавляєшся! А ще інженер сцени!..

ГРІША: — Колишній!..

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Всьо, отдаюсь на милость божу!

І БЕЗМИЛЬСЬКА вдає, що таки кидає клобука за вікно. ГРІША скрикнує. Але у цю мить до них підскакує ДІАНА, хапає БЕЗМИЛЬСЬКУ за руку з клобуком і тягне до себе. Уся компанія опиняється на підлозі біля вікна.

ГРІША (віддихаючись і хапаючи свого клобука): — Фу-ух! Я тобі, Безмільська, цього коника не забуду! Я, вообщє, нікому коників не прощаю, щоб ти знала!

БЕЗМИЛЬСЬКА (відсапуючись): — Якого ще коника?.. Ех ви, землячки!.. А я хотіла вам добро зробити!.. Помниш, Гріша, як тебе чиряками обкидало после Чорнобиля і, як треба було кров сдавать, я тобі цілих чотириста своїх грамів одвалила за так, а ти! Невжелі ви думаете, що я вам зло пожелаю?

ДІАНА: — Не слухай її, Грішенько! У нас же дитина одна!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ну вам же, крім дитини, і внуків буде треба. А з таким поніманієм жисті з Дімки виросте самий зващенец. Ви, конешно, простіть, пожалуста...

ГРІША (трохи зваживши): — А ти знаєш, Дуня, шось у її словах єсть...

ДІАНА: — Дурість єсть у її словах.

ГРІША: — Ну, внуки ж нам, навроно, пригодяться...

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Канешно, пригодяться!.. А які можуть бить у вас внуки, якщо ви так Дімку занянчили, що він усього боїться. А дівку гарну як побачить, то червоніє, як рак і всю, ету, біалогію забува.

ГРІША: — Да-а!.. Хи-хи!

ДІАНА: — Чого ти смієшся?

ГРІША: — Хи-хи!.. Та я Маньку гулящу у нашому селі пригадав. Вона така нежна з усіма була в бур'янах за клубом, хоч німа і дурнувата. Но в цьому вся прелєсть...

ДІАНА: — Я тобі дам Маньку в бур'янах! Я тобі дам дурну і нежну! (Дає чоловікові

потиличника.)

ГРІША (захищаючи голову від чергового запотиличника): — Чого ти лупишся?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А Гріша прав. Була б тут така, як Манька, менше б було в городі людських затруднень! Та де ж її тут возьмеш...

ГРІША: — Да-а, лю??дського у городі пошти що нічого не осталось.

Гасне світло.

Дія друга: ЧЕРВЕНЬ

Ява перша.

Світло запалюється і ми знову опиняємось у квартирі ШИРОКОПЕР. Тільки на цей раз у вітальні нікого немає. До вітальні заходить ДМИТРО. З-за дверей спальні лунає веселеньке мугикання. ДМИТРО стукає у двері і увиходить. З-за дверей спальні чути голос ДМИТРА і могутній, низький, прокурений голос мадам ДЕРЕГІЗ.

ДМИТРО: — Ой! Я-я думал это ма-ама...

ДЕРЕГІЗ: — А какая разница? (Долинає гудючий спів схожий на стогін.) У-г-у... У-у-гу!.. Твою мать... сегодня я... буду заменять!

ДМИТРО у спальні несподівано скрикує: "Включите свет!" До вітальні заходить спочатку ДІАНА, яка зупиняється і підслуховує біля дверей, ламаючи у напруженні руки. За нею слідом скрадаючись уступає БЕЗМИЛЬСЬКА. Раптом з-за дверей долинають звуки боротьби. Картинки, календарі, макраме, що висять на стіні вітальні, раз у раз здригаються від різких рухів персонажів у спальні.

ДЕРЕГІЗ (з-за дверей): — Я, как мать, дарю тебе новую жжизнь! И это только начало — а ты уже стонешь! Как хорошо!

ДІАНА (пошепки БЕЗМИЛЬСЬКІЙ): — Госпаді! Шо твоя мадам Дерегіз там дела з моїм мальчіком!

БЕЗМИЛЬСЬКА (ображено і так само пошепки): — А скіки ти їй дала, то вона те і дела, согласно тарихву!

ДМИТРО (з-за дверей): — За-зачем вы облизываете мои пуговицы?! Ой!

ДІАНА: — Ой! Шоб же ж не травміровала!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А может і травміровать, еслі ти їй забагато дала! Я ж тебе предупреждала, наші шльондри — дівки без тормозов і с фантазією, за десятку мертвого піднімуть!.. А ти їй долларов 150-т одвалила!..

ДІАНА: — Заткнись, Ірка! Ти вже один раз розпорядилась моїми грішми, що дівиця три дні у нас тріскала усе підряд, така голодна була! А Дімі тільки моргала, реготала, як дурна, і бігла од нього на кухню!

ДЕРЕГІЗ (чути з-за дверей, як вона харчить): — Мне нужен твой язык! Счас! Немедленно! Открой шшире рот!

ДМИТРО (з-за дверей, задихаючись): — М-м-вы-тя-хгх-нни! А!.. Тетка ...а-а-а-тая!

ДЕРЕГІЗ (з-за дверей): — У-угу! Какой круччэный! Шшуми! Обижжай меня! Мать твою! Можешш дажжэ бить меня!.. Бей! В грудь! Она давно болит!

У спальні знову щось важке падає на підлогу. ДІАНА скрикує і рве на себе двері. БЕЗМИЛЬСЬКА затуляє їй рота рукою, хапає її і тягне з усіх сил з кімнати. Двері до

спальні несподівано самі відчиняються і звідти вистромлюється жіноча рука, яка крутить тумблер радіоприймача, що висить на стіні. Радіо голосно: "А сейчас "Хор йодлеров" из Австрии исполнит альпийскую народную песню..." Чути чоловічий фальцет і високі реєстри тірольського йодлю.

ДЕРЕГІЗ (стогне за дверима): — Я же музыка твоей души!.. С некончанным!..

ДМИТРО (так само стогне за дверима тільки від переляку): — С-с ч-ч-чем?!..

З дверей вистромлюється рука Дмитра, яка похапцем крутить тумблер у інший бік і радіоприймач замовкає. Двері зачиняються.

ДЕРЕГІЗ: — ...С некончанным... фэльдшерским...

ДМИТРО: — Не надо меня за-за ш-ш... штаны с-снимают!

ДЕРЕГІЗ: — Котик, придется! Детства в штанах лишити неважможно!

Двері відчиняються і у їхньому отворі видно Дмитра, який широко розставив ноги і вчепився за свої штани руками. Собою він затуляє від глядачів жінку, яка встромляє йому між ніг оголену коротку опасисту ніжку і крутить нею, немов у танці.

ДМИТРО: — Не надо меня ни-ничего лишать!

Раптом мадам ДЕРЕГІЗ, яку усе ще за ДМИТРОМ важко розгледіти, хапає хлопця за шию і заплигує йому колінами на плечі.

ДМИТРО (несамовито): — Отпустите меня, мне б-больно!

ДЕРЕГІЗ: — Глупый дурачок! Я жэ твой прыступ счастья!

ДМИТРО не витримує тягара і падає на спину, тримаючи у руках розстебнуті штани. Через його голову перекидом перекочується коротконога, присадкувата мадам ДЕРЕГІЗ зі справді чималим бюстом, голими пухкенькими литками і у короткому зеленому халатику хірургеси, напнутому на голе тіло. Після переверту вона по-спортивному приходить на ноги. При цьому з її обличчя злітає марлева маска з намальованими на ній червоними губами, а на чолі зсовується набік дзеркальце отоларинголога. Вона поправляє маску і з важким грудним зиком починає ганятися по вітальні за ДМИТРОМ, який ледве встигає підвестися.

ДЕРЕГІЗ (весело і з завзяттям): — Ух ты, как необычно!.. Какой шшустрый пациент попался! Я вся трыпещу в прэдчувствии грубого вмешательства!

Вона раптом зупиняється перед ДМИТРОМ, повертаючись до глядачевої зали спиною, при цьому на халаті добре видно оранжекий напис: "Власність шпиталю Добрих Самаритян", і рвучко розкриває перед хлопцем поли хірургічного халата.

ДМИТРО (волає): — А-а-а! (Ледве не плачучи.) Я сейчас родителей позову!

ДЕРЕГІЗ: — А-а-а! (Передражняючи ДМИТРА.) Божжэ мой! Так ты еще совсем рэбенок?!.. Иди ко мне, цыпачка! Я давно такого нэ испытывала!

ДМИТРО знову забігає до спальні. ДЕРЕГІЗ кидається за ним. До вітальні, скрадаючись, повертається БЕЗМИЛЬСЬКА. Шум і крики у спальні викликають у неї і тривогу і задоволення одночасно.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Пріятно, коли за дело береться прохвесіонал! Дуся вернется через час, а тут уже все в ажурі... (Підслуховує, підходячи до дверей у спальню. Пирскає від сміху у кулак.) Гріша б це як побачив, той би вообще... Які там сто

пятьдесят долларів, він і копійки б не дав... Ми з ним про таке не договарувались... Да! Пада культура обслуговування! Хотя мадам Дерегіз — ето канешно запредельний случа?й! Треба буде з неї свій процент успіть злупить! Ну, а еслі вже й вона Дімку не возьме, тода... (Двері зі спальні хтось намагається відчинити зсередини. БЕЗМИЛЬСЬКА кидається і налягає на них усім тілом.) Хорошо, шо Гріша сьоодні спеціаліст по хвуршетах, хврачний незнакомец! Він поки кілограм чорної ікри зі столів на прийомах у карман не нашкребе, додому вообщє не вернется! От же ж і проноза! А сам же був миршавий, прищавий, волам хвосту на колгоспному дворі крутив! А тепер грахвом у храці заделався!.. Костюмів із тіатральной костюмерной накрав! Якийсь орден на барахолці купив! І тепер перед ним усі двері самі навстіж одкриваються! Маладец! Бізнесмен с хвантазіей!.. Не то шо ці нові рускіє... (Зі спальні чути вереск захоплення ДЕРЕГІЗ, схожий на спів: "Гу-гу! Угу!") Туалет общественний приватізірують, бабку на дверях з рулоном бомаги посадовлять і напишуть: "Вход — пятьдесят копеек". Разі ж це бізнес?! Це просто яке-то втіраніє очок!

Двері до спальні наохляп різко розчиняються, вдаряючи БЕЗМИЛЬСЬКУ по лобі і відкидаючи її убік на підлогу. ДМИТРО вбігає зі спущеними штаньми і, підхоплюючи їх на бігу, кричить.

ДМИТРО: — Помогите! Помогите кто-нибудь!!!

Дмитро, не помічаючи відкинутої дверима БЕЗМИЛЬСЬКОЇ, роззираючись і розуміючи, що не втече, ховається за ті ж самі двері спальні. Слідом за ним до вітальні влітає шалена мадам Дерегіз. Вона наштотхується на БЕЗМИЛЬСЬКУ, що якраз підводиться з підлоги, знову повертається до глядачевої зали спиною і, думаючи що перед нею ДМИТРО, кричить: "Мальчик, бэри мэня!", при цьому рвучко розчепірює хірургічного халатика, показуючи БЕЗМИЛЬСЬКІЙ усе своє нутро. БЕЗМИЛЬСЬКА від побаченого викочує на лоба очі і несамовито голосить, немов за покійником. ДЕРЕГІЗ, угледівши БЕЗМИЛЬСЬКУ, ще більше верещить. БЕЗМИЛЬСЬКА знову, тільки вже без тям, валиться на підлогу. У цей момент ДМИТРО встигає непомітно заскочити за спину мадам ДЕРЕГІЗ і б'є її вазою по голові. Гасне світло...

...Яке раптом спалахує в іншому місці сцени, на перехресті міських вулиць. Знову вечір, знову сонце сіє промінь крізь лапате листя каштанів. Тільки надворі вже червень. Ніч, що надходить, несе із собою бажану прохолоду. ДМИТРО, збігає зі свого сходового майданчика, вискакує з будинку і біжить, біжить, біжить... Цей біг перетворюється на пантомімічний етюд. Впродовж бігу біля нього один за одним з'являються його друзі: Ф1, ALL і КОНЧЕННИЙ. Вони женуться за ним, хто на скейтборді, а хто і просто так, без будь-яких пристосувань. Усі їхні рухи плавні і виразні. Вони, то обганяють Дмитра, то намагаються його спинити, то навпаки, підбадьорливо закликають бігти вперед. Сонце під час їхнього бігу заходить, і фігури хлопців, ніби спалахують від зміни тіні і світла. День на межі ночі.

ALL (наздоганяє першим): — Куда ты, Димка?!

ДМИТРО: — Я убегаю!

ALL: — Куда?!

ДМИТРО: — Не знаю, Композитор!.. Не знаю!

ALL: — Это честный ответ!

ALL вмикає свій плеєр на повну потужність і лунає соло на перкусійних інструментах. Біг стає впорядкованим, ритмічним. До них приєднується КОНЧЕННИЙ і біжить поруч.

КОНЧЕННИЙ: — Убегание часто предполагает отсутствие цели! Потому что само убегание — уже цель...

ДМИТРО: — Отчего так все ужасно в этом мире полном разных языков и бесчисленных истин?!

КОНЧЕННИЙ: — Потому что мир делится и множится бесконечно... У него нет финала...

ДМИТРО: — Зверь, я больше не хочу у вас учиться клеить девушек.

КОНЧЕННИЙ: — А кто сказал, что мы их "клеим"?.. С девушками мы прощаемся с прошлым! Вот нам и весело.

КОНЧЕННИЙ, біжучи, витягає слоїк з мильною піною, підносить до вуст кружальце з скручене з дротини, дме у нього і пускає у повітря вервечку мильних бульбашок. До них приєднується Ф1.

Ф1 (біжучи поруч): — Дима все еще принадлежит вечности, потому что верит в любовь.

ДМИТРО: — Да, я верю.

Ф1: — Он страдает от абсурда жизни и поэтому много думает.

ДМИТРО: — Да, я думаю, Чекушка.

ALL: — Мы, Димка, такие же... Только научились скрывать свои чувства.

ДМИТРО: — Скрывая, вы их уничтожаете.

КОНЧЕННИЙ: — Если их не скрывать, то они уничтожат нас.

ДМИТРО: — А я не хочу прятать чувства. Зачем прятать то, во что веришь, — что есть ты сам?

Ф1: — Это самый главный вопрос, Чупа-Чупс.

ALL: — Я, Композитор и я тебе скажу, что ответом на него может быть только пауза.

ДМИТРО: — Пусть пауза — пауза между двумя ударами сердца. И если оно у меня, в самом деле, есть, то даже в безграничной пустоте и безмолвии вселенной я буду помнить его звук...

ALL натискає на кнопку плеєра і дріб перкусії раптом уривається на якійсь дуже високій ноті. Усі дійові персонажі враз спиняються і застигають у паузі у позах незакінченого стрімкого руху. Дуже тихо, ніби високо у небі, чути удари серця.

Павза.

З глядачевої зали, швидко, по-діловому прямує до завмерлих на місці хлопців ДІАНА НЕЧИПОРІВНА. Вона хапає ДМИТРА за вухо. Удари серця зникають. Усе враз оживає. Хлопці розбігаються у різні боки і тікають зі сцени.

ДІАНА: — А куда ж ето ты біжиш, синочок?!

ДМИТРО: — Мама... Мама, мне стыдно...

ДІАНА: — А-а, ти, видно, шось уже наделав, шо стидно!

ДМИТРО (дуже нервово): — Мне стыдно за вас с папой... Зачем вы?.. Зачем вы принимаете умалишенных женщин? Неделю назад какая-то ненормальная в прозрачной ночной рубаше по моей комнате с пирожком бродила!..

Діана відпускає вухо сина, нітється, губиться і сідає на лавку.

ДІАНА: — Та то моя сестра троюродна з Закарпаття... После наводнення не було в шо вдіться.

ДМИТРО: — А чего она все время мне подмигивала, убегала на кухню и там стонала?

ДІАНА: — Стонала, кажеш?.. Видно їй в самом ділі кришу змило в тому Закарпатті.

ДМИТРО: — Ну, а теперь эта дурка в марлевой повязке — тоже твоя сестра?

ДІАНА: — Ета?.. Мадам, як її — Дерегиз? А шо такое? Вона в нас за гроші... пока у неї капітальний ремонт...

ДМИТРО: — Мама! Что ты гонишь?!

ДІАНА: — Дімочка! Не говори на цьом ужасном языке!

ДМИТРО: — Ты, вообще, думаешь, что говоришь?

ДІАНА: — Я как говорю, так і думаю. А шо?

ДМИТРО: — А то, что мне страшно представит до какого двуязычного бреда ты можешь додуматься на своем суржике!

У цю мить з будинку вискакує, похитуючись, мадам ДЕРЕГІЗ з розбитим дзеркальцем отоларинголога і з мокрою марлевою пов'язкою тільки вже не на обличчі, а на голові. В руках у неї валіза. Червоні губи, ща намальовані на пов'язці, ізсередики напинає велика гуля.

ДІАНА (звертаючись до Дерегиз): — Я не по?йняла?!.. Ви шо, Інна Карловна, вже убігаєте, а как же..?

ДЕРЕГІЗ: — Мы с вами так не договарывались! Вы знаете, как это называется?! Он хотел мэня отчленовредительствовать! (Розвертається і біжить геть.)

ДМИТРО: — Боже мой, какой отстой!

ДІАНА (навздогін Дерегиз, сторожко подивляючись на ДМИТРА): — Вернись, Дерегиз!.. Вернись, проклята, і віддай, шо мені должна!

ДЕРЕГІЗ: — Я вам ничего нэ должна! Это вы мне должны за разбитую голову!

ДМИТРО: — Мама, о чем ты с ней говоришь?

ДЕРЕГІЗ: — О деньгах за твое сэксуальное воспитание, клиент! Угу-гу!.. Ох! (Вибігає.)

ДІАНА: — Який клієнт? Яке сексуальне виховання?.. Глупості, синочок, вона говорить... Дерегиз, ти драна!.. (Раптом кидається навздогін ДЕРЕГІЗ, але бере себе в руки, і спиняється.)

Павза.

ДМИТРО: — Разбудите меня, когда кончится третья мировая...

ДІАНА (усе ще не може заспокоїтись): — Неблагодарная!.. Гадіна!

ДМИТРО: — И... и с-сколько вам стоило моё секс... моё лишение детства?

ДІАНА: — Ну перестань! Шо ето ти придумав!

ДМИТРО (говорить однією фразою, ніби захлинаючись): — А я не придумал... это вы придумали... до шестого класса меня в школу водили... телевизор запрещали смотреть... на улицу выпускали только, чтоб под окнами гулял... а потом подарили тачку с интернетом... и стояли у меня за спиной, чтоб я в порносайты не лазил... так кто кого придумал, если до двенадцати лет я твердо верил в аиста и капусту?!

ДІАНА: — Та боже ж мій, от зараза та Дерегизка! Шо наробила!.. (Кричить у тому напрямку, куди побігла мадам ДЕРЕГІЗ.) А щоб ти ноги задерла!.. Тю, шо це я при дитині кажу?!

ДІАНА намагається обійняти сина.

ДМИТРО: — Зачем вы так со мной, мама?.. Надо было раньше учить.

ДІАНА: — Не нада, синочок! Ти уже взрослый! І сам, як схочеш, усе придумати можеш!.. Да, сина!.. Да, мій хороший! Ти ж у мене маленький будеш всігда... Мама поганого дитині не пожелала... Хай з нею, з тою потіпахую! Іди до мене! Минь-минь-минь...

ДМИТРО злегка відштовхує матір рукою і випадково ляпає маму по щоці.

ДМИТРО: — Ой! Прости!

ДІАНА: — А мені не больно... Мені даже приятно.

ДМИТРО: — А мне больно.

ДІАНА: — Синочок, шо ж ти так болезнено усе воспрінімаєш? Ти, наверно, заболів, да? Минь-минь-минь!..

ДІАНА хоче доторкнутись рукою його чола, та він її вже по-справжньому ляскає по руці.

ДМИТРО: — Не трогай меня, мама. Это ты делаешь меня больным... А сама, быця-быця-быця!.. (Б'є іще раз маму по руці.) Ану, скажи слово "коридор"! Скажи! Скажи слово "коридор" или "пиджак"! Ну, произнеси хоть одно слово верно. (Б'є знову і відштовхує.) Ты, только бухгалтерские слова и знаешь! Скажи — "валютный коридор"!

ДІАНА (перелякана, намагається говорити вірно російською): — Зачем ты меня аскарбляешь? Ка... Ка... Ка-лі-дор.

ДМИТРО гістично регоче.

ДМИТРО: — А скажи слово "любовь"! Скажи! Скажи! Скажешь правильно — я сам тебя поцелую!

ДІАНА: — Любовь...

ДМИТРО заходиться сміхом ще більше.

ДМИТРО: — Любовь без мягкого знака не бывает.

ДІАНА: — Буває. У нас з батьком любовь іменно така. Без соплів.

ДМИТРО раптом підходить до мами впритул і каже їй швидко, нервово, з притиском, у обличчя.

ДМИТРО: — Брехня! Я этого не помню... я не видел этого... я не слышал ни одного нежного слова, которое бы вы сказали друг другу... пусть даже и без мягкого знака...

пусть даже шепотом... я две недели подслушивал это слово ночью под вашей спальней, а слышал только, как папка говорил тебе: "Спи, Дунька, спи!"...

ДІАНА (ошелешено): — Ох, мені плохо!..

І несподівано для ДМИТРА знову хапає його за вухо.

ДІАНА: — Ах ти ж, уредіна! Ми тебе виховуємо! Деньги на нього тратим! А він нас по ночах підслуховує!.. Я покажу тобі "Дуньку"! Я покажу тобі любов! Мене, кстаті, як заміж виходила ніхто про неї не питав!.. І тебе ніхто питати не буде, яка вона і з яким знаком!

І ДІАНА тягне ДМИТРА за вухо додому. Гасне світло...

... І знову спалахує у помешканні ШИРОКОПЕР. БЕЗМИЛЬСЬКА, що лежить на підлозі, важко підводиться, потираючи забиту голову.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Шо ето било?.. Який-то сон. Поганий сон. Про якесь роздіваніє... А, вспомніла!.. Мадам Дерезиз... Стерво!.. Кажеться, утекла... (Заглядає до кімнати ДМИТРА.) Ніково. (Заглядає до спальні.) Теж ніково... Ой! А з ким ето я розговарую?.. Га? (Дослухається і ще раз повторює.) Га?!.. А-а! То ж я сама з собою теревені плету. І голова болить? Я ж учора і не пила вроді... А Дерезиз я ще коси уріжу! С деньгами за мальчіка утекла і моїх процентів не оставила! Ну, пожди! Знала б я, шо вона такая мавпа облізла, я б її ребьонку зроду не предложила... (Раптом заходжується поправляти свою зачіску. Знімає хустку і витягає з-під неї довгу і тонку, як мишачий хвостик, кіску. Розпускає і швиденько, прислинюючи похапцем пальці, переплітає її кінчик.) Ох, чим доводиться заніматься на старості літ, щоб якусь грошву заробить і не здохнуть під забором. А я ж не така. Я ж в юності мавкою хотіла бути. І три рази Дніпро перепливала. І всігда щитала, шо роздіваніє на публіку, це гріх. А щас він кругом... І я сама зараз за ту копійку готова на любі шову... Ой, простибіг мене, грішницю! (Хреститься.) Шоб сказали мені на це мої кривні?.. Да, мати Іріада Телесфоровна, глупість імеет глупість повторяться... Особенно, еслі вона недоделана!.. Тю, а шо це я! Шо це тут сидю?!.. Щас сюда вбізательно котрий з Широкопер прителіпається, а я рачки й на полу... Интересно, чи пригаварила Дерезизка хлопця... Як — ні, то треба тікати, поки ребра не пощитали, бо є за що!.. (Вдягає хустку і швидко виходить.)

На сцені гасне світло.

Ява друга.

Через тиждень, у неділю після обіду. З підземного переходу (а це може бути оркестрова яма чи сходи на сцену з глядачевого залу) вискакує мадам ДЕРЕГІЗ у барвистому бікіні, схожому на карнавальний бразильський костюм з пір'ям нижче пояса на пікантному місці. Вона розштовхує трьох бабів з цигарками, помідорчиками і цибулькою, що своїми торбами майже загордили вихід нагору. Одна тільки ЛЯЛЯ ГРУША, що продає з візка молоду картоплю, стоїть осторонь, під стіною переходу, не закриваючи прохід на сходах. За ДЕРЕГІЗ з нетрів підземного переходу гулко лунає страшний крик БЕЗМИЛЬСЬКОЇ: "Деньги отдай за ребьонка!"

ДЕРЕГІЗ: — Ну-кась, дайте пройти, коровы старые!

1-а БАБА: — Ти куда, пурхата, преш зі своїм чемайданом! Наче повилазило!

2-а БАБА: — Ото вже втулище, окружної дороги їй не хвата!

3-а БАБА: — Чесним людям работать не дає!

ДЕРЕГІЗ підскакує чомусь до мовчазної ЛЯЛІ, хапає її за шию з-за спини і наставляє на неї газового балончика. Сама ж ховається від БЕЗМИЛЬСЬКОЇ у неї за спиною.

ДЕРЕГІЗ: — Нэ ори! А то я щця тебя газами травану!

3-а БАБА: — Ви чули, вона ще й пугає! Ану, прибери свою куцу ратицю з моїх дорогих сігарет!

З підземного переходу вистромлюється фігура БЕЗМИЛЬСЬКОЇ, уся обтикана і завішана різноманітними пластмасовими і дерев'яними причандаллями: масажерами, штучними квітами, чесалами спини, ляпачками на мух і т.п. За остовпілою ЛЯЛЕЮ вона миттю помічає мадам ДЕРЕГІЗ. В її руках негайно з'являються дві-три троянди, якими вона заходжується бити перелякану ДЕРЕГІЗ, а спільно із нею і ЛЯЛЮ ГРУШУ.

ГРУША (перелякано): — Що ви робите?! Я вас прошу!.. Тут же моя картопля!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Мене просить не нада! Оддавай деньги!

ГРУША: — Які гроші?! Перестаньте битися! Чуєте!..

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Я не до тебе! Я до тої прохвурі іззаду! (БЕЗМИЛЬСЬКА б'є, ДЕРЕГІЗ ухиляється, ГРУШІ дістається.) Я тебе як счас урепіжу! Пратівная!.. Пір'я всі повириваю! Вечний празнік у неї, помімаєте, за мої гроші!

ГРУША: — Мені боляче!

ДЕРЕГІЗ: — Ла-ла-ла! Это ужже ынтерэсно! (Дражниться.) Нэ попала, нэ попала!.. Опять нэ попала!

ГРУША (до ДЕРЕГІЗ): — Відпустіть мене! Не хапайте мене за руки! І не штовхайте мого мішка!

ДЕРЕГІЗ: — Безмыльская, ты шшызофрэниччэка! И я тебя кинула вместе с твоим рэбйонком!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — От же ж гадость! Ви чули! Люди добрі!.. Рятуйте!

БЕЗМИЛЬСЬКА іде у наступ. Їй на допомогу приходять баби, які заходжуються оточувати ГРУШУ і ДЕРЕГІЗ з усіх сторін.

ГРУША (до БЕЗМИЛЬСЬКОЇ): — І ви теж не рухайте мою картоплю!

ДЕРЕГІЗ: — Это мысль! (Хапає з мішка ГРУШІ картоплю і кидає її у навісних нападниць.)

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Вона мені в глаз вліпила!

1-а БАБА: — Я її задушу!

3-а БАБА: — А ми її щас, падлюку мальовану, у ріпу сделаєм! (Знімає з ніг босоніжку з великою платформою і намагається нею уперіщити ДЕРЕГІЗ по голові.)

ГРУША: — Ото лиха година!.. Не займайте моєї картоплі! Вона ж не ваша!.. Господи, який сором!

Повз них проходить МІЛІЦІОНЕР. Він спиняється і шкіриться, подивляючись на цю подію, як на естрадний номер. БЕЗМИЛЬСЬКА й баби застигають на мить, відразу ж утихомирюються і розбігаються у різні боки, ховаючи свої товари. ДЕРЕГІЗ, улучаючи

хвилину, штовхає мішок з картоплею ногою на сходи і теж тікає. МІЛІЦІОНЕР голосно позіхає і йде ліниво геть. ГРУША кидається збирати розсипану картоплю. За якусь мить з'являється БЕЗМИЛЬСЬКА. Вона підступає до ЛЯЛІ тихо з-за спини і лякає її.

ГРУША: — Ідіть геть! Що вам від мене треба?!..

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Нічаво... Ти не бачила, куда здиміла та хвойда з пір'ями?

ГРУША: — Я на таке не дивлюся...

БЕЗМИЛЬСЬКА: — На яке "на таке"?

ГРУША: — А на те, що ви сказали.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Он як!.. Дай я тобі допоможу. (Починає збирати картоплю ГРУШІ і складати її у мішок.)

ГРУША: — Я не потребую вашої допомоги... Даруйте.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Як ти нтересно балакаєш!.. (Придивляється до ЛЯЛІ.)

ГРУША: — Ви довго до мене будете сікатися? Цікаво, що я вам такого зробила.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Пока нічаво... Та як постараєся, то, мо', шось і зробиш...

ГРУША: — Посуньтеся трохи убік. Там моя картопля під вашою спідницею.

БЕЗМИЛЬСЬКА посувається та при цьому випадково штрикає ГРУШІ у обличчя пластиковою вибивачкою килимів, що стирчить у неї за поясом.

ГРУША: — Якої болячки вам ще треба, що ви штрикаєте мене своїм причандяллям?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ого! То ти, як по-писаному лаєся!

ГРУША: — Я говорю, як на серці лежить. Ідіть звідси і не займайте мене... Будь ласка...

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ти ба, та ще й у різінових перчатках! Ану покажи!

БЕЗМИЛЬСЬКА підскакує до ЛЯЛІ і миттю стягує з її руки гумову рукавичку.

ГРУША: — Що ви виробляєте?! Негайно віддайте мені рукавичку!

БЕЗМИЛЬСЬКА хапає ЛЯЛЮ за руку.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ти смотрі, яка у тебе красива рука!.. Який в тебе манікюр!.. І без кольца... Ти не замужем?.. Неплохо... І сама така пещена... Спонсор є?.. То чого ж куртягу шарпану оділа і тут у переході картошку продаєш?!.. Шо, на pewno, первий раз? Да!.. Кажі!.. Стидно, да?!.. Первий раз всім сордно!.. А потім, як по маслу!.. Главне в торгівлі — матюк, і тобі відкриються несорноні перспективи!..

ГРУША з силою висмикує руку з рук БЕЗМИЛЬСЬКОЇ, хапає свій візок з картоплею і тягне нагору, збираючись іти геть.

ГРУША: — Відчепіться від мене! Чи мені міліцію покликать?!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Клич, клич на свою голову, перекупкам — насміх!.. Девочки!..

БЕЗМИЛЬСЬКА показує знака бабам рукою і ті, підсміхуючись, знову заступають своїми торбами вихід із підземного переходу.

ГРУША: — Перепустіть дорогу!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Мо', девочки тебе не понімають!.. Ти їх нтілігенътніше попроси!..

ГРУША (до БЕЗМИЛЬСЬКОЇ): — Це що, змова?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Наоборот, це предложение к сотрудничеству... Вони готові тобі

уступить найлуччі місця на етой драбині житні!

Одна з бабів хотіла була розкрити рота, щоб заперечити, але БЕЗМИЛЬСЬКА непомітно для ГРУШІ піднесла високо вказівного пальця і погрозливо покивала ним своїй непокірній колезі. ГРУША на хвилю знітилась і застигла у замішанні, обертаючись до БЕЗМИЛЬСЬКОЇ.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Да-а!.. Представ собі, у людей старшого покоління іще єсть совість.

БЕЗМИЛЬСЬКА показує пальцем, щоб баби посунулись і вступилися. Баби знехотя, але підкорюються її наказам.

1-а БАБА: — І ми всігдa новічкам уступаєм найлуччі місця!

2-а БАБА: — Молодим у нас дорога...

3-а БАБА: — Тим більш — учителям...

ГРУША: — А як ви здогадались, хто я?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Та тут у катакомбах самі академіки. Я даже більше скажу — ти вчителька украї́нського языка.

ГРУША (виразно): — Мо-ви...

БЕЗМИЛЬСЬКА (передражняючи): — Мо' — ви?.. Зачєм на "ви"?

ГРУША: — Ні... Мо-о-ви-и і...

БЕЗМИЛЬСЬКА (вдає, що не розуміє): — Всьо, пойняла! Вчителька украї́нського языка і мо-о-ви-и...

ГРУША (всміхається): — Та ні! Я вчителька мови...

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А-а! Вчителька языка украї́нської мови.

ГРУША (сміється): — Ви мене не зрозуміли.

1-а БАБА: — Вона всьо прекрасно пої́няла. Усі, хто добре на украї́нськом говорять — пани — драні штани.

2-а БАБА: — Так шо не викаблучуйсь і ставай поперед нас. Первій і дурень дасть...

1-а БАБА: — ...А вже другій дурень засть.

3-а БАБА: — Другій дасть другий дурень. Дураки у нас січас самий ходовий товар.

2-а БАБА: — Та й на хвігуру ти худійша — обминать кошолкою легше...

3-а БАБА: — А в конці дня за твій навар і нап'ємоя!..

ГРУША: — Цебто, як?

1-а БАБА: — Ну, треба ж замить.

3-а БАБА: — Як грішить і не замить, зранку голова болить...

1-а БАБА: — А так з утра сто грам і в храм — гріх одмолить і опять усіх... Ну, ти мене пої́няла, шо я імела увиду! Ха-ха!

2-а БАБА: — Телісхоровна тобі і спецкантора позичить, щоб як усі грішила, бо...

ГРУША (сміється): — То у вас і кантор свій є?

2-а БАБА: — Акакже, все як на Марсі... Нам один гастрaном казав, шо по-нашому кантору кілограм виходить марсіaнський!

3-а БАБА: — Щитай, шо ми всі тут гастрaноми у невесомості, да Телісхоровна? Чого мовчиш? Помагай дівчину учить обезважності і гешефт-хер-ма... Тьху, ти!

БЕЗМИЛЬСЬКА (задумливо): — ...Гешефтмахерству... Нє, дєвочки, у мене друга ідея єсть!.. (До ГРУШІ.) Скажіть, пожалуста, за скіки ви собираєтесь продати цей мішок картошки?

ГРУША: — А навіщо вам те знати?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Комерчєський інтерес.

ГРУША: — Я не знаю... Ще не рахувала.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Скільки там кілограм?

ГРУША: — Кілограм тридцять...

БЕЗМИЛЬСЬКА витягає калькулятора, швидко рахує уголос.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Тридцять на сто п'ятдесят грамів... чотири з половиною кеґе... Так, значить, тридцять і чотири з половиною — хай тридцять п'ять кеґе... та на два з половиною гривня, получається ти-ди-ти-ди... ге-ге-ге-ге... з половиною гривня усе разом... (До ГРУШІ.) Єслі я вам щас за всю вашу картошку восьмдесят... нє, ошиблась... семдесят сем гривньов дам, то ви мені її уступите?

ГРУША: — Ви хочете у мене купити увесь мішок?.. Нащо вам стільки?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А щоб ви менше тут стояли. Завтра ж у школу!..

ГРУША: — Я можу й постояти, бо вже вакації почалися.

БАБИ, зачувши слово "вакації", пирскають зі сміху.

1-а БАБА: — Акації?..

2-а БАБА: — Ото втулила!..

3-а БАБА: — Зацвіла в саду акація, почалася...!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — ...Епіляція!.. Тихше ви! Гел'гочете, як гуси, коли я торгуюсь! (До ГРУШІ.) Розділіть семдесят сем на тридцять кеґе і буде даже більше двох з половиною гривньов... Ну, харашо, а за восьмдесят уступите?

ГРУША: — Усю гуртом і за вісімдесят...

1-а БАБА: — Бери гроші і щитай, поки вони хороші.

ГРУША: — Я вже й не знаю, хто кого дурить, ви мене чи я вас...

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ого, то у вас таки добрий язик!

3-а БАБА (сміється): — Продавай гептом і дуй до своїх акацій.

ГРУША: — Я згодна. Давайте сімдесят сім. І ось вам моя картопля.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ти диви, яка принципіальная!

ГРУША ставить мішок з картоплею перед БЕЗМИЛЬСЬКОЮ. БЕЗМИЛЬСЬКА відраховує гривні. ГРУША йде геть.

2-а БАБА: — Везе тобі Телісхоровна на чесних людей.

1-а БАБА (сміється): — А хто того учительського мішка важив? Мо', вона ахверістка!

3-а БАБА (сміється): — Та й картопля, як козячий дріб!

БЕЗМИЛЬСЬКА їх не слухає, позирає услід за ГРУШЕЮ, при цьому швидко витягає з кишені піджака кантора і простягає його 3-й БАБІ.

БЕЗМИЛЬСЬКА (похапцем): — Держи й не виступай. У цього кантора пружина на двісті грам тугіша. Дядя Ваня по блату зробив... Навар з картоплі пополам!..

(БЕЗМИЛЬСЬКА слідом за ГРУШЕЮ піднімається сходами нагору.)

З-а БАБА: — А ти куди? Ми ж собирались картоплю замочить!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — У мене до вчительки вопрос возник... по знаках припинання...

БЕЗМИЛЬСЬКА, щось собі бурмочучи під носа і зосереджено дивлячись під ноги, швидко піднімається угору, сходами підземного переходу, і на самому вершку зненацька зходить ніс до носа з ГРУШЕЮ.

БЕЗМИЛЬСЬКА (лякається): — Ой!

ГРУША (так само скрикує від несподіванки): — Це ви!?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Да!.. І я за вами!

ГРУША (нітиться): — А я до вас! Хвалити бога, ви передумали!.. Вибачте, що я у такий нахабний спекулятивний спосіб продала вам усю мою картоплю! Ось ваші гроші і... !

БЕЗМИЛЬСЬКА (не дає договорити): — Гроші? Шо-то не пойму. Ваша картошечка вже тю-тю, улетела! І я біжу за вами, щоб мішка ж оддать. Спасібо! (І БЕЗМИЛЬСЬКА жестом ілюзіоніста витягає з пазухи великого капронового мішка, цілком подібного на мішок Груші.)

ГРУША: — А гроші вам непотрібні... я б картоплю узяла назад...?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Господі, лапочка! Ви ішо непорчена-неморочена?.. Ай-я-яй, удівітельно! А я думала, що ви тіки зверху красива!.. А про гроші забудьте — ми в расчоті!.. Более того, у мене до вас придложеніє єсть.

ГРУША: — Даруйте, я не комерсантка.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Придложеніє научнее.

ГРУША (жартома): — Як з одного мішка картоплі зробити два.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Сложніш — як з одного молодого лоботряса зробити студента університета.

ГРУША: — Але ж я шкільна вчителька.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Правильно! А мой племяннік вже другий год вступає і нікак укра?інську літературу не взубрить. Помогіте за деньгі..!

ГРУША: — Вам краще звернутись до викладача з вузу.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — В прошлом году обращались. Гроші злупив, обіщав, що вступить автоматом... Но автомат, видно, заїло. А в цьом году племянніку, як не вступить, автомат бесплатно дадутъ.

ГРУША (після короткої задуми): — Скільки платите за академічну годину?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Шо?.. Ви шо, тоже за час берьоте?

ГРУША: — За сорок п'ять хвилин... Процес навчання ж потрібно чимось вимірювати...

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А давайте, щоб процес тягнувся до успешного коньця. Беріть сто долларов.

ГРУША: — Та ви що! Це забагато... Я ж не професор.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — П'ятдесят січас, а п'ятдесят потом, як у вас з ним получится. (Говорить і відразу простягає ГРУШІ зелену банкноту.)

ГРУША: — Себто, як вступить?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Як набереться од вас, як сказать... Його, кстаті, Дімою зовуть... І єсть іше одна сложность...

ГРУША: — Яка?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Він дуже істощон... Дуже нервний став од усього того, шо...

ГРУША: — ...Що?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Шо в нього було багато учителів. Некоторі, особено, женщины вели себе із ним не педагогически. А він же парень броский. Чуть шо, сам бросается!..

ГРУША: — Ви хочете сказати — він у вас нервово хворий!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Та ну шо ви! Нормальный парень! При всех, як сказать, делах!

ГРУША: — Ви мене лякаете більш ніж на сто долларів?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Я? Боже збав! Я вас уговариваю!.. Женщина ви салідна, спокойна. Як, мо', на вас криконе — ви його по головці погладьте! От він і успокоється. Він хоч упертий, а ласку любить.

ГРУША: — Ласку люблять усі.

Гасне світло.

Ява третя.

Вечір. У вітальні Широкопер спалахує світло. На дивані ДІАНА. Їй знову погано. У неї на голові мокрий кухня?ний рушник. Вона уривчасто дихає, складає губи у трубочку і трусить щокми. Хитаючись, підводиться і відчиняє вікно. БЕЗМИЛЬСЬКА вбігає з чаркою кон'яку і шматочками цитрини на блюдечкові. Дає ДІАНИ пригубити. Та п'є, цокуючи зубами по склу чарки, і навіть не закушує.

ДІАНА: — Як кажеш її звати? Госпаді, мені вже душно!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Груша Ляля... Ім'я городське... А хвамілія — народна. І це ше нічого. Помниш, як ти мучилась од своєї хвамілії Закусивоша, поки не поміняла на красиве прізвище Широкопера?

ДІАНА: — Да, дуже... Душно!.. Фу, аж спина липне... А вона із справкой? (Несподіваний протяг відчиняє двері до спальні, де спить ДМИТРО, і ДІАНА кидається їх зачиняти.)

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Не тіки зі справкой, вона ше й з дипломом преподавателя. І Дімці ім'я Груша понаравиться. Канешно, можна називати її по імені-отчеству — Лілія Степановна. Но це буде без етого... без приколу. Ми так з нею рішили... І буде вона в розовеньком вечернім платті. Импазантово. Ї, между прочім, плаття напрокат. Так шо жени іше тридцять долларов!

ДІАНА: — А чого це ви все рішаєте без мене? (Відпускає двері, які знову відчиняються. Різкий протяг хляпає відчиненою віконною шибою.) Ой! (Біжить причиняти вікно.)

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А шо тут рішать, якщо через неділю вступні экзамени. Іди буди його і гроші давай!

ДІАНА: — Хай ще поспить. Може твоя Груша, поки він спить, якраз і прийде і я хоч

задам їй пару вопросов, чи ж вона дійствітельно перед тим як... (зовсім стишує голос) пасть... була учителькою...

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Дуся, людя?м нада вірить! Ми ж з тобою домовились, щоб не спугнуть дитини, казати Дімці, що вона учителька по укра?їнському языку!.. А там, як сядуть рядочком і потруться одне об... Ну, кароче, Груша зна за що рибьонка ухопить, щоб слина пошла... Хотя на це уйде врем'я, а Груші ох як свербить копійку заробить. Бо ж мати її алкоголічка. Батько з тюрми не вилазить. Дівочка в самої з замедленим розвитієм.. Чоловік кинув... А вона маладець, дніом в школі, вечором на роботі і, вообще... (так само говорить тихцем) ...на ету не похожа... Пока не вмаже, канешно... Но я її попросила не пить, не краситись і не матюкаться...!

ДІАНА хоче щось сказати, але тільки хапає повітря ротом і трусить щоками.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — ...І не плюваться на пол...

ДІАНА: — Плюваться?..

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Запросто. Це в неї нервне... А як не п'є, то ізвіняється...

ДІАНА: — Но, невже вчителька української мови може так опуститься?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Вона увечері опускається, а утром — вскакує... І мова тут не при чом. Ти попугая по-укра?їнськи научи, і він так на мові заговорить, що ніхто не повірить, що попугай! Но при етом, як був попугаем, так попугаем, дурак, і остане?ться. Так і вона... Як була... (знову притишує) етой, так нею і остала?сь... Імею ввиду, вчителькою в душе... І, между прочім, я тобі скажу, що лучший секс з монашкой ілі з патріоткой!

ДІАНА: — Госпаді! Де ти того навчилась?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Гроші давай, бо за прокат плаття платила я!

ДІАНА: — На!.. (Витягає долари з-за пазухи.) На сина...

У цю мить у передпокої лунає дзвоник. БЕЗМИЛЬСЬКА хапає долари і біжить відчиняти. Від прочинених вхідних дверей знову виникає протяг і хляпає віконною шибою. Діана нервово метушиться, кидається зачиняти вікно, а тоді сідає на диван, здирає з голови мокрого рушника і, не знаючи, куди його подіти, підкладає під себе. Заходить ГРУША у рожевому платті і з візком-"кравчучкою" на колесиках.

ГРУША (трохи ніяково): — Я перепрошую, ви Діана Нечипорівна Ше-ри... Шерикопера?

ДІАНА (не підводячись): — Да-да, канешно... Нікіфоровна я...

ГРУША: — А я Лілія Степанівна...

ДІАНА (заціпеніло): — А де?..

ГРУША: — Іріада Телісфорівна?.. Пішла по м'ячика, смішна. Вона каже, що у вас м'яча може не бути... А свого я забула вдома... Знаєте, люблю погратися з малим... перед тим, як почати... Хоча, вибачте, це пояснити важко... Та й я ж іще не запізнала вашого хлопчика... А він, вибачте, де?

ДІАНА: — Де?.. А там. (Показує рукою на спальню.)

ГРУША: — Там. Даруйте, я, либонь, зарано...

ДІАНА (різко уриває): — Ні-ні-ні!..

ГРУША: — Можливо, у вас є якісь побажання... Бо мені Іріада Телісфорівна казала, що ваш син стурбований...

ДІАНА (різко уриває): — Да-да-да! (Убік, крізь зуби.) От сволоч, Ірка!

ГРУША: — То я прийшла йому допомогти набратись...

ДІАНА (перелякано): — Чого?

ГРУША: — Для початку — впевненості у собі. Я переконана, що він потенційно сильний...

ДІАНА: — Ой!

ГРУША: — Ви не бійтесь, консультації у мене безкоштовні, і я багатoproфільна, так би мовити, напутниця... Самі розумієте, дефак за плечима не носити... Так що...

ДІАНА (знову уриває): — Де... фак?

ГРУША (сміється): — У наш час важко порозумітись!.. Я скінчила заочно факультет дефектології, і можу одночасно давати сеанси...

ДІАНА (говорить швидко, пошепки і косячись на двері спальні): — Ми о сеансах уже дагаварілісь... Мене Безмільська все об'ясніла... І ваша цена мене узрадіває... Только прі ребьонке ні слова... Да-да?!

ГРУША: — Як собі волите... Втім обіймище моїх умінь не закінчується лишень на кінці язика... І я готова вкласти у вашу дитину все, що знаю і люблю сама...

ДІАНА: — Як ви красиво говорите!.. Аж не віриться, що ви!.. Простіте!..

ГРУША: — Щось не добуру про що ви...

ДІАНА: — Да ви все прекрасно поміаєте! (По-змовницьки підморгує, сміється і раптом міняє тему.) Тіки ж дивіться, щоб же ж Діма оставсь здоровий!

ГРУША: — Пробачте, але я вас, прецінь, не розумію...

Заходить БЕЗМИЛЬСЬКА з великим яскраво розфарбованим надимальним м'ячем.

БЕЗМИЛЬСЬКА (з притиском до Діани): — А шо тут розуміть? Діана Нікіфоровна боїться, шо ви будете дуже строга, да, Діана Нікіфоровна?

ДІАНА (силувано): — І ето тоже.

ГРУША: — Я всяких зносила і вашого уконтентую.

ДІАНА: — Це в яком смислі?!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Діано, вона і не такі спящі слова знає! Іди лучче й буди молодця.

На останній фразі Безмільської з дверей спальні виходить, непоміченим, ДМИТРО.

ДМИТРО (позіхаючи): — А я думал, мне все э-это сниться...

ДІАНА: — Синачка, це не родствєніца і не знакома, це — вчителька украї́нської мови і літератури. І я вже тобі про неї говоріла, помниш? Вона до тебе походить усю ету неділю...

ГРУША: — Тиждень.

ДІАНА: — Да, тиждень... Будь умненький... Скоро ж екзамени. Да?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Лілія Степановна, держіть м'яча, а ми с хазяйкой поскакали із чувством виконеного долга! (Кидає м'яча ГРУШІ і іде з квартири, подаючи знаки ДІАНИ, щоб ішла за нею.)

ДІАНА вагається, дивиться майже погрозово на ГРУШУ, а тоді все ж таки виходить.

ГРУША: — Маю на ім'я Лілія Степанівна. Але тобі вільно називати мене пані Ляля.

ДМИТРО: — ...

ГРУША: — Де тут у вас можна примоститись?

ДМИТРО: — ...

ГРУША раптово кидає ДМИТРОВІ м'яча. ДМИТРО навіть не простягнув руки, щоб зловити його, і м'яч заплигав по кімнаті.

ГРУША: — Либонь, підемо до твоєї кімнати. Бо тут у вас ніде. Журнальний столик для наших занять замалий.

ДМИТРО (говорить швидко, ковтаючи звуки): — А?!.. а у меня на столе компьютер, принтер, сканер, скрытая камера и... и компакты... чашка и кактус...

ГРУША: — Гаразд... Тоді для почину погратись можна і тут на дивані, чи навіть на підлозі...

ДМИТРО: — Разбудите меня, когда кончится третья мировая...

ГРУША: — Видається мені, що тебе ще ніхто не вчив на підлозі?

ДМИТРО: — ?

ГРУША знімає туфлі на довгій шпильці, витягає з "кравчучки" великі білі пластикові картки й починає їх розкладати просто на килимі. Робить усе дуже зосереджено, немовби й не зважаючи на ДМИТРОВІ реакції.

ДМИТРО: — Вы серьезно?..

ГРУША: — Якраз гратися я люблю серйозно... Ти наче наляканий чимось.

ДМИТРО: — Те-ебя я точно не боюсь!

ГРУША (не обертаючись): — Це добре, якщо ми з тобою на "ти". Так буде простіше вибавити тебе від твоїх проблем... Однак давай з тобою закладемося на...!

ДМИТРО (знову говорить швидко, ковтаючи звуки): — Мне понятно... зачем ты это со мной, но зачем такое говорит при этом... это прием, наверное... какой-то?

ГРУША: — А якщо тобі сподобається моя гра, ти далєбі скажеш мені "ви", Дмитре?

ГРУША вперше скинула на ДМИТРА оком і сіла біля нього навпочіпки, по-японськи, підкладаючи під себе ноги і дивлячись на нього ізнизу у стриманій сумовитості.

ДМИТРО: — Мне не нравится, как ты сидишь... как смотришь... как!

ГРУША: — Добре. Я сяду на канапу... Якщо хочеш, можеш сісти поряд.

І ГРУША, сповнена спокою і покірливості, підвелась з колін і сіла на диван. ДМИТРО дивився на неї заворожено, на її пливкі рухи, красиву фігуру і граційність поз, і його мимоволі потягло до вчительки й до дивана. Ледве но він підійшов, як ГРУША цілком несподівано швидко підвелась і стала перед ним, випроставшись і щось тримаючи за спиною. ДМИТРО не відступив, а тільки зашарівся. ГРУША витягла з-за спини руку із мокрим рушником. І вони обоє майже одночасно запитали одне у одного.

ДМИТРО: — Що це?

ГРУША: — Що це?

ГРУША засміялась першою. А тоді не втримавсь і пирхнув дрібним сміхом і ДМИТРО.

ДМИТРО: — А я чув твою фамілію... вона в тебе Груша!..

ГРУША: — То ти вмієш по-українському?

ДМИТРО: — З трудом...

ГРУША: — Ліпше сказати: "вмію, але зле" або ж "трохи тямлю".

ДМИТРО: — Зачем ты... я же слышал, чем ты будешь со мной заниматься... я не спал и все слышал... мама говорила и Безмыльская...

ГРУША: — Я не знаю, що говорила твоя мама, а я збираюсь тебе навчити мові і літературі... Але спершу подивимось, чи ти вмієш говорити?

ДМИТРО: — Ну, ты и понты колотишь... и вроде ж не катакомба грязная, извини... (Сказав, зашарівся і відступив від Груші на крок.)

ГРУША: — Давай уговоримось із тобою, що ти мене вчитимеш своєї мови, а я тебе — української!

ДМИТРО: — Если честно, я ненавижу лапшу...

ГРУША: — Локшину... І я, як це по-вашому, я не андерсен і з губи халяви не роблю. А ти, друже-перче, якщо хочеш витримати мордацію вступних іспитів — уха?вай, як базарити українською! А не хочеш — арівідерчі, Рома, і тут мене не стояло!

ДМИТРО: — Ого!.. Нет, ты точно не катакомба, не канистра и не... Где ты так наманьячилась говорить... губа-халява?

ГРУША: — Ти навчатися згоден?

ДМИТРО: — Да.

ГРУША: — То ходи сюди і поглянь на картки.

ДМИТРО підходить до килима з картками.

ГРУША: — Що ти там бачиш?

ДМИТРО: — Нічого... На них нічого не написано.

ГРУША: — Перегорни, яку хочеш.

ДМИТРО перевертає першу з карток, читає спершу подумки.

ДМИТРО: — Тут якийсь... рагулізм... извини... заморожено...

ГРУША: — Який?

ДМИТРО (читає у голос): — "_ю_i, _ю_i!"

ГРУША: — І як ти гадаєш, що це означає?

ДМИТРО: — Це означає маразм... скажи, а у тебе мама не алкоголічка?

ГРУША: — Бридня якась!.. Ой, вибач! (Сміється.) Хто тобі таке сказав? У мене мама вчителька...

ДМИТРО: — Щось не сходиться... а донька недоумок?..

ГРУША: — Я недоумок?

ДМИТРО: — Ні... прошу пробачення... я хотів сказати, що твоя... ваша дочка дур... дурбецил...

ГРУША: — У мене немає дітей. Тебе влаштовує така відповідь?

ДМИТРО прикушує губу і нервово хитає головою. ГРУША перегортає наступну

картку.

ДМИТРО (читає уголос): — "На_еті_и..." Це якийсь прогруз, напевно..?

ГРУША: — Як не знаєш, то перегортай далі.

ДМИТРО: — Скажи, а те, що чоловік тебе покинув — це теж неправда?

ГРУША: — Дозволь я на це питання не буду відповідати.

ГРУША знову перегортає картку.

ДМИТРО (читає): — "гу_і.." Гу-і? Від тебе я такого не чекав.

ГРУША: — Чого саме?

ДМИТРО: — Мама правильно казала: "Не скакали б дівка дрібно, якби того не потрібно."

ГРУША (сміється): — Та в тебе ще вуса не виросли таке казати!

ДМИТРО: — Неправда. Я вуса другий рік брию. Ростуть не там!

ГРУША: — От бачиш — ти вже не белькотиш і не джерготиш...

ДМИТРО (трохи ображено): — Я бы, наверное, обиделся, если бы понял хоть слово!

ГРУША: — Скажу простіше: я, як педагог-дефектолог, мушу визнати, що твоя тахілалія легко виправляється і є результатом прогресивного неврозу.

ДМИТРО (ошерешено): — Прогресивного... Это тебе стало понятно после того, как я произнес слово "гу-и"?

ГРУША: — І з цього також. Продовжимо далі?

ДМИТРО: — Как скажеш.

ГРУША: — Хочу почути усю фразу повністю.

ДМИТРО: — В смислі про "гу-і"? Можу почати з кінця, все одно, нічого не зміниться.

ГРУША: — Розумні починають спочатку.

ДМИТРО: — " _ю_і, _ю_і! На_еті_и гу_і!" Пардон, но це не українська мова.

ГРУША: — Пропоную замість ризику поставити у ці слова будь-яку іншу літеру і даю тобі на це хвилину. (Знімає з руки годинника, щоб відміряти хвилину.) Почали!

ДМИТРО ходить довкола карток і напружено думає, вставляючи різні літери.

ГРУША: — Залишилось десять секунд!.. Залишилось п'ять!.. Секунда... Я тебе слухаю.

ДМИТРО (з раптовою байдужістю): — Не розумію, Груша, для чого все це?

ГРУША: — Ти знайшов вірний варіант?

ДМИТРО: — Ні. Діти і дурні говорять правду.

ГРУША: — Дмитре, ми умовились вчити мову. Я ж не ображаюсь за "каністру", доньку-недоумка і матір-п'яницю, бо... це не твої слова... І це не тема нашого уроку.

ДМИТРО: — А яка тема нашого уроку, любов?

ГРУША: — Якщо скажеш, що написано на картках, то темою уроку може бути і любов.

ДМИТРО: — "Люлі, л-люлі! Налетіли гулі!" (Промовляючи скоромовку, ДМИТРО збився. І після першої спроби промовив її ще раз, але дуже повільно.)

ГРУША: — От бачиш, як непросто уміти виразно і чітко говорити. А тепер покажи

мені цю скоромовку на одному видихові... Тобто, удихни у себе повітря, спусти його у живіт, у самий пах, щоб воно перекотилось тобі униз до перетинки...

ДМИТРО: — Куди?

ГРУША: — До діафрагми... І затисни його там м'язами, немов велику гулю, потім повільно випускаючи повітря у голосники, скажи усю скоромовку...

На цих словах Ляля ГРУША поклала собі руку на живіт і показала, як це слід зробити. ДМИТРО спробував, але у нього не вийшло і він спитав.

ДМИТРО: — Як?

ГРУША підійшла до ДМИТРА і притулила свою руку йому на діафрагму. ДМИТРО вдихнув на повні груди, затримав віддих, укліяк, почервонів з натуги, позираючи на Ляліну руку у себе на животі, і настовбурчився, ніби наелектризований.

ГРУША: — Нум!.. (Трохи натисла ДМИТРОВІ на діафрагму.) Видихай повітря і кажи слова: "Люлі, люлі! Налетіли гулі!"

ДМИТРО: — "Люлі, люлі! Налетіли гулі!" (На останньому слові він повернувся лицем до ГРУШІ.)

ГРУША: — Що?

ДМИТРО (посміхається): — Так і хочеться сказати якусь дурницю?

ГРУША: — А ти не кажи. Краще, щоб дурниці за тебе казали інші.

ДМИТРО (ображено і зовсім по-дитячому): — Ти ж обіцяла, що поговоримо про любов!

ГРУША: — Хай так. Але про любов говоритиму тільки я. А ти слухатимеш. Ти ж учень?

ДМИТРО: — Я.

ГРУША: — Тож слухай: "Я люблю тебе рідненько"...

ДМИТРО: — Отак-так зразу?!

ГРУША: — Ні, поступово.

ДМИТРО: — Мама була права.

ГРУША: — Хіба? Я не помітила, що вона обізнана з усіма членами і формами...

ДМИТРО (уриваючи): — Як тобі не соромно казати так про маму і форми..?!

ГРУША: — Не соромно, бо маючи такі форми, необов'язково дбати про синтаксис!

ДМИТРО: — Ого-го, ну і втулила...

ГРУША: — Вибач, Дмитре, прохопилось... Як викладаю, то я трохи шаленію! Отже, повторюю: "Я люблю тебе рідненько"... Де тут прямий додаток?

ДМИТРО: — І це все, що ти хотіла мені... мене... спи... за... питати?

ГРУША: — Це ази... А те, що від Адама, затирається першим в пам'яті... То, що у цій конструкції можна назвати прямим додатком?

ДМИТРО: — "Тебе".

ГРУША: — Молодець! А кажеш — не розумієш!

ДМИТРО: — Чому ж, я знаю, де у цій конструкції пр-присудок і той, як його — підмет, і даже о-означення з відтінком порівняння!.. Але тебе я не розумію!

ГРУША: — Тому що я намагаюсь розмовляти з тобою мовою тесту. Формалізую

наступне питання, щоб воно звучало так, як на іспитах: "Враховуючи сталість структури речення, до якого класу мов належить українська мова — дві крапки — "а" — "П-Пр-Д", "б" — "П-Д-Пр" чи "в" — "Пр-Д-П"?

ДМИТРО (ошелешено): — Ти таки скажена, і точно — вчителька!..

ГРУША: — Я чекаю на відповідь?

ДМИТРО: — А можна подзвонити другу?

ГРУША: — Іспити — це не гра, бо на кону твоє майбуття!

ДМИТРО: — Чорт з ним, хай буде "а" — "П-пи...Пр-р... Ди"!

ГРУША: — Дуже добре! А як звучатиме наша конструкція, якщо, припустимо, у нас структура речення "О-Пр-Д-П"?

ДМИТРО: — "Рідненько... люблю... тебе я?.." О-Пр-Д-П! Как много муки в этом звуке!

ГРУША: — Как много звука в этой муке!.. То ти вже бавишся словами, хай і не своїми!

ГРУША з поважністю лектора починає ходити по кімнаті. ДМИТРО спершу водить за нею очима, а потім, згадавши формулу знімання дівчат, підступає ближче, нахилиє вперед голову, злегка покручує тулубом, глибоко дихає і водить бровами, утуплюючись важким поглядом самця у чоло ГРУШІ.

ГРУША: — "Я люблю тебе рідненько" — так говорять тільки у нас. А от у племені каярділд, що живе в Австралії, разом зі зміною часу у реченні міняються й інші частини мови. І якщо це озвучити українською, то у минулому часі виходить: "Я любила тебе-ла..." Ну, а далі вже ти сам...

ДМИТРО замість відповіді показує спітнілі долоні, ще сильніше похитує тулубом, вирячивши очі, при цьому підморгує, показуючи свій інтерес, а потім супиться, вочевидячки, "замолочуючи на самку".

ГРУША: — Дмитре, не дурникуй і кажи, як по-каярділдськи буде рідненько?

ДМИТРО (сопучи): — Ти мені краще скажи, чому кораблі залізні, і плавають?

ГРУША: — Тому що літаки з дюралю, і літають.

ДМИТРО опускає руки, брови йому застигають підняті угору, рот розкривається у здивування, тільки тулуб ще продовжує несамовільно тіпатись і сіпатись. Зненацька щось починає дзвеніти.

ГРУША: — Це в тебе щось дзвенить?

ДМИТРО: — Оце вже повне П-Пр-Д...

ГРУША: — Деся достоту дзвенить!

ДМИТРО: — У мене вже кукурікає.

ГРУША: — О господи! Це ж мій дзигарик з синичкою. (Витягає із "кравчучки" будильник, який співає синичкою.) Я його ставлю на кінець заняття, бо завжди захоплююсь і можу учити півдня.

ДМИТРО: — Важко уявити до чого ми б з тобою дотарарахкались, коли б він не зацвіріньчав.

ГРУША: — Не сумуй — завтра дотарарахкаємось.

ДМИТРО: — Хм! От і вся любов...

ГРУША: — Чому вся? Коли б ти був з австралійського племені їмітхірр, то ти б цю фразу "Я люблю... і таке інше" сказав, знаєш як?

ГРУША раптом підхоплює м'яча і кидає його ДМИТРОВІ. Той ледве ловить і кидає м'яча назад ГРУШІ.

ДМИТРО: — Як?

ГРУША: — Ти б сказав з визначенням просторових координат додатку. А у племені їмітхірр немає лівого чи правого боку, у них світ поділений на п'ятдесят сторін. От де я по-твоєму зараз знаходжусь? (Знову кидає йому м'яча.)

ДМИТРО: — У двадцять першому столітті. (Кидає м'яча ГРУШІ.)

ГРУША: — Ні, не так — у мене за спиною північний схід.

ДМИТРО: — Та хоч Північний полюс.

ГРУША: — Ну, то як би сказало плем'я їмітхірр? (Сміється і кидає знову йому м'яча.)

ДМИТРО: — Воно б сказало, що я дурень, що завис на тьоті з північного сходу. (Кидає м'яча у відповідь і теж сміється.)

ГРУША: — Якщо скажеш мені "Я люблю... і все решта..." мовою їмітхірр, я тобі віршика розповім! (Кидає м'яча і ще більше сміється.)

ДМИТРО: — А можна сказати мовою тхоранеїм? (Кидає м'яча і майже регоче.)

ГРУША: — Можна! (Кидає і теж регоче.)

ДМИТРО: — Я люблю тебе, що затуляє мені північний схід і світ увесь, рідненько! (Кидає і лускає зо сміху.)

ГРУША ловить м'яча, несподівано перестає сміятись і говорить грайливо.

ГРУША: — А тепер віршик, як і обіцяла:

"Я люблю тебе рідненько,

А мала б набити.

Так винує добра ненька

Неслухняні діти."

ГРУША кидає м'яча ДМИТРОВІ і виходить. ДМИТРО, умудрувавши зміст віршика, із силою жбурляє м'яча ГРУШІ навздогін і випадково потрапляє у розчинене вікно. За вікном чути удар м'яча, потім різке бахкання, яке супроводжується яскравим спалахом і дзенькотом розбитого скла. Відразу ж за вікном стає зовсім темно. Знадвору долинає чоловічий сердитий голос: "Кому нечего делать?! Какой дурак фонарь разбил?!" ДМИТРО зачувши ці слова кидається до вимикача на стіні і вимикає люстру. Гасне світло.

Дія третя: Липень

Ява перша

Пройшло більше тижня. Вечір. Біля парадних дверей будинку Широкопер під розбитим почорнілим ліхтарем на лавці сидять ДІАНА і БЕЗМИЛЬСЬКА. За парадними дверима чути зойки маленької дівчинки, які час від часу повторюються. У паузах, коли зойки стихають, дві жінки перемовляються тихо, позираючи навсідіч. А коли з ганку

спускаються чи підіймаються усе ті ж тітка і дядьком з візками, які були вже у першій яві першої дії, ДІАНА і БЕЗМИЛЬСЬКА похапцем нишкнуть.

ДІАНА: — Це пора прекратить!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Як?.. Наука тут безсильна!

ДІАНА: — Яка наука! Треба визвать следователя!

БЕЗМИЛЬСЬКА (здивовано): — Следователя? Тогда я пошла!

ДІАНА: — Не йди! Я його боюся!

З боку парадних дкерей знову долинає вереск маленької дівчинки. БЕЗМИЛЬСЬКА і ДІАНА механічно затуляють вуха і чекають поки вереск не скінчиться. Під'їжджають на скейтах і роликах ALL, КОНЧЄННИЙ і Ф1. Вереск несподівано закінчується. Але БЕЗМИЛЬСЬКА і ДІАНА все ще сидять з затуленими вухами.

КОНЧЄННИЙ: — Диана Никифоровна, откройте уши! Мы вас приветствуем!

Ф1: — А чего Димка из дому уже неделю не выходит?

ALL: — И мобильный его не отвечает!

ДІАНА обережно відводить від вуха руку і, не зачувши вереску, заходжується хлипати, обережно позираючи навкруги.

ДІАНА: — Ой мальчіки! І не спрашуйте, таке горе!

Ф1: — А что случилось?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А што нада?

КОНЧЄННИЙ: — Мы интересуемся, почему Димка не выходит. С ним все в порядке?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А ну мотайте звідси, прохвосты прокляті! Не було б вас, не було б і проблеми!

Противний вереск починається знов з іще більшою силою. ДІАНА і БЕЗМИЛЬСЬКА механічно затуляють вуха. БЕЗМИЛЬСЬКА навіть починає мугикати, вочевидячки, для того, щоб заглушити дратівливий зойк. Хлопці ж під те верескотіння крутяться на скейтах і роликах довкола лавки і ліхтаря.

ALL (з набитим жуйками ротом, перекикуючи вереск і пускаючи пухирі): — У них тут весело!

КОНЧЄННИЙ: — Бред какой-то!

Ф1: — Они крепко присели на уши!

ALL: — Парятся тетки!

КОНЧЄННИЙ: — Каждый торчит как умеет!

Ф1: — Но кричит явно не Димка!

КОНЧЄННИЙ: — Чего ж тогда они ваньку валяют!

Вереск раптово припиняється. І БЕЗМИЛЬСЬКА, не відриваючи рук від вух, говорить погрозливо.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ваньку валяє дядя Ваня. Він якогось чорта усім дітям, шо в дворі, вуха крутить. Уже цілу неділю. А тепер соседську Джульетту Шпоньку мучає. А у неї ж голос який пратівний!.. А ви чого стоїте! Ану паняйте відси! Шоб я вас тут не бачила!

ALL: — Дурдом.

Ф1: — Театр абсурда.

КОНЧЕННИЙ: — Вот что бывает в корумпированном обществе со Шпонькой и двойной моралью.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Катайте відси! Бо шас дядю Ваню закличу!

ДІАНА (приймаючи з вух долоні): — Ой мальчіки! Мене Дімку жалко! Він же у мене адін! І той заговоріл, так шо слухать страшно!

Ф1: — Неужели химическими формулами?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Нет, Дімка феню для вступительных в університет решил повторить!

ДІАНА: — Хуже, деточки!

КОНЧЕННИЙ: — Хуже?.. Хуже фени может быть только язык надзирателей.

ДІАНА: — Он говорит з матер'ю по-укра?єнськи! І не хочеть переходить на человечеський язык! Уже неделю! Як цяя кошка йому на голову сіла! (Плаче.)

ALL: — Я же вам говорил, что Димка кого-то закадрил!

Ф1: — Молодец! (КОНЧЕННОМУ.) А ты, Зверь, выступал, что у него краник сломан!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Кранік?!.. Хлопчики, ви меня, кажеця, не пойняли!

За парадними дверима знову лунає противний вереск. БЕЗМИЛЬСЬКА кричить у бік будинку.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Дядя Ваня! Іди сюда! Бистріш! Тут тоже є кому вуші крутить!

Вереск припиняється і з парадних дверей виходить ДЯДЯ ВАНЯ у застібнутій на один ґудзик куфайці на голе тіло і пірваних кросівках, узутих на босі ноги. У нього червоне розпухле лице, і очі, схожі на дві погаслі електролампочки. Груді і живіт зарослі чорною волосінню. На грудях у ДЯДІ ВАНІ проглядає татуювання у вигляді оголеної молодої дівчини, прив'язаної до стовпа інквізиторського вогнища. У одній руці ДЯДІ ВАНІ — сантехнічний ключ, який у народі зветься "попкою", у другій — щось схоже на репнутого гумового м'яча. На додачу до усіх гіднот ДЯДЯ ВАНЯ виявиться ще й шепелявцем і посвистувачем.

ДЯДЯ ВАНЯ (позіхаючи): — Кто меня звал, дурные и несётрелянные!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Наведи порядок, Дядя Ваня! Молодьож разгулялась! На женщин салідних бросается!

Ф1: — У! Бабай пришел!

КОНЧЕННИЙ (до Ф1): — Ты говоришь театр, тут целый зоопарк! (Показує руками жест схожий на крутіння вітрячка.)

Ф1 миттю під'їжджає до ДЯДІ ВАНІ і хапає його за один рукав куфайки, з іншого боку до нього підлітає на скейті ALL і хапає за інший рукав. І вони вдих, крутячись по колу, швидко і рвучко починають розкручувати ДЯДЯ ВАНЮ. ДЯДЯ ВАНЯ, вмент орієнтується, викидає з рук "попку" й шабатурку гумового м'ячика, одним спритним рухом вислизає зі своєї куфайки і регоче, показуючи языка. Хлопці усе ще крутяться по колу, розтягуючи куфайку у різні боки.

ДЯДЯ ВАНЯ: — Съветофоровна, пафигисьты меня хотели раськрутить, ха-ха! А я

давно узе зя тремя не бегаю. Пака, пацъанидзьэ!

ДЯДЯ ВАНЯ знову позіхнув, повернувся і голий до пояса посунув до парадних дверей.

КОНЧЕННИЙ (БЕЗМИЛЬСЬКІЙ): — Он что — лицо кавказской национальности? Что он такое несет?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Он лицо без национальности! (Кричить услід ДЯДІ ВАНІ.) Он алкаголік!.. А алкаголіки говорят то, шо самі токо і понімають.

КОНЧЕННИЙ: — Поехали, ребята. С Димкой полная ляля, и тут нам делать нечего! ALL, Ф1 і КОНЧЕННИЙ викочуюються зі сцени.

ДІАНА (розгублено): — Ірка, а вони откуда знают, шо з Дімкою Ляля?! (Плаче.)

БЕЗМИЛЬСЬКА (Діані): — Видно, то ще одна Ляля, бо вона в їх повна?!

ДІАНА (ошелешено): — Ще одна Ляля?..

ДІАНА стривожено підводиться, відходить подалі від дому, і, підстрибуючи, намагається зазирнути у вікна своєї квартири на одному із верхніх поверхів.

ДІАНА (занепокоєно): — Чи ж у них ето все вже було?.. Ти ж казала, шо одногодвох раз хватить, щоб його мужчиною сделать! А я уже на цю курицю чотириста доларів улупила. Скіки ж це в неї вийшло разов!.. А він с рідной матер'ю поукраєнському лопотить. За шо, я тебя спрашую, за такі гроші?!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Триста!.. І потом, яка разница, якою мовою говорить з тобою мужчина.

ДІАНА: — Ну ти ж сама учора у меня іше сто доларов узяла!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ти меня з ким-то плутаєш.

ДІАНА: — Ірка, брось еті штучкі!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Тобі на рибьонка грошиков жалко?!

ДІАНА: — Я ж думала, шо вона просто ... (замість того, щоб вимовити слово, виразно хитає головою), а вона ... (знову хитає головою) з украєнським отклонением! (Плаче.)

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ти опять глупость кажеш.

ДІАНА (плаче): — Яку іше глупость?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — По-твоему, якщо українка, то вже і не може бить ... (замість того, щоб вимовити слово, так само виразно хитає головою).

ДІАНА: — На щот цього я більше уверена в українцях ... (знову виразно хитає головою).

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ти з усіма українцями не ... (іще раз замість слова виразно хитає головою). Тому і не при всіх українцов собі під спідницю.

ДІАНА: — Ти чого мені українцями в очі цвіркаєш! Привела цю лярву чортову! А вона з мого рибьонка каліку дела! Я ж його з детсва учила красівому нтилегентному человечеському языку!

ДІАНА загрозово підводиться і суне на БЕЗМИЛЬСЬКУ. БЕЗМИЛЬСЬКА, захищаючись від нападу ДІАНИ, раптом підносить пальця до губ і закочує вгору очі.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Тс!

ДІАНА: — Яке "тс"! Ти чого мені рота затикаєш?!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А ти хіба сама не чуєш?

ДІАНА: — Не чую я нічого.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — От і я тоже не чую.

ДІАНА (здивовано): — А що ми повинні чути?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ти чуєш, що Джульєтта Шпонька уже не кричить давно.

ДІАНА: — Чую, що не кричить.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — От і я чую.

ДІАНА (після тривалої задуми): — Ірка, ти, напевно, більша идиотка, ніж про тебе думає мій чоловік!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А що, він про мене часто думає?

ДІАНА: — Ірка, ти кончена идиотка! Як ми можемо чути, якщо нічаво не кричить!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Видно, Шпонька голос зірвала.

ДІАНА: — Нічаво, Джульєтті тільки п'ять годков, у неї іще всьо одросте.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Звіні, но я не знаю, хто із нас більша идиотка...

ДІАНА: — По новому общественному мненію, укра?інки идиотками не бувають.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Канешно-канешно!.. Укра?інки рождаються умними, а умирають идиотками!

ДІАНА: — Боже, хватить! Хватить курзу-верзу болтати! Спаси мене, госпаді! (Хреститься до неба.)

БЕЗМИЛЬСЬКА (і собі хреститься до неба): — І мене тоже!.. О, а я одного идиота таки бачу, не смотря на победу общественного мненія! (Показує пальцем у бік ганку.) Но він, напевно, москаль!

З ганку, ледве відриваючи від землі ноги, тягнеться ДЯДЯ ВАНЯ. Він весь облитий якимсь зеленкуватим слизом. І кожен новий крок він долає із нелюдською мукою.

ДЯДЯ ВАНЯ: — Сьто она сьо мной сьделала! Маленькая есьо, а узе такая усьлая!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А сьо... Тьху ти! А що случилось, дядя Ваня, Шпонька не хоче, щоб ти їй вуші крутив? Так ей же пять лет, она про вуші уже всьо понімає!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Я ей только мятьсика лопнувьсего показу, а она узе орет! А теперь всяла и всю плосцадку лесьницную клеєм зьалила, сьтоб я не просьол! Я еле внись сьпусьтился!.. Ох как дуса горит!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А ти кросовки скинь, як свою куфайку, і вали к дурзям!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Красьовки не могу. Они у меня "адидась"!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Они у тебя нифиганедась!

ДЯДЯ ВАНЯ: — А я не зьнаю какая тотьсьно фирма, мозьэт и "нифига"... Мне сьама весьць нравитсьа. А всьо осььтатальное мне монопенисьуале!

ДІАНА: — Как?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — "Монопенисьуале" на языку водопроводчиков значить "однохоботно"...

ДІАНА: — А... а "однохоботно" на яком языку що значить, бо воно мне тоже непонятно?

ДЯДЯ ВАНЯ (ледве тупцяючи на одному місці): — А сьто тут непонятного. Вот этим мятьсиком (показує рукою на шабатурку гумового м'ячика і на ліхтар) был расьбит вот этот фонарь. Мятьсик Дзульетты Сыпоньки, но она говорит, сьто фонарь не расьбивала. Тогда кто расьбил фонарь? А, дурные и несьтрелянные?!

ДІАНА: — Хто?

ДЯДЯ ВАНЯ: — Тот, кому Сыпонька дала мятьсиком поиграться!.. Правильно?!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Правильно!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Правильно... А она не говорит кому! А фонарь зе денег сьтоит! В "Киевгорсьвете" лампа по сьмете тьсетырисьта гривньов! А его вон как всьорвало!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А тобі ж яке дело?

ДЯДЯ ВАНЯ: — Как якэ, зеньсьчина?.. На водку не хватает... всьегда.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — За сьо... Тьху ти! За шо люблю дядю Ваню, шо він падлец — чесний!.. Дядя Ваня, дай я тобі помогу і шо-то скажу!

БЕЗМИЛЬСЬКА підходить до ДЯДІ ВАНІ хапає його за руку і смикає, допомагаючи йому відірвати прилиплу ногу у кросівку від тротуару. Одна нога у ДЯДІ ВАНІ хоч і відривається, та знову прилипає, друга ж лишається на місці, але при цьому він тулубом і головою різко нахиляється до БЕЗМИЛЬСЬКОЇ і та випадково прилипає губами до його щоки, облитої зеленкуватим слизом.

БЕЗМИЛЬСЬКА (сміється крізь приклеєні до щоки ДЯДІ ВАНІ губи): — О! Какі-то нові приколи! (ДЯДІ ВАНІ) Ти шо у Шпоньки клеєм мився?

ДЯДЯ ВАНЯ: — Сыпонька по мне изь клизьмы клеєм брысьгнула, когда я у нее на втором этазе прилип. Потом отлип. А сьчас зьдесь прилип сьнова...

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Одпусти мене німедлено!

З парадних дверей виходить ДМИТРО. У нього широко розплющені очі, погляд спрямований у безвість, рухи сновиди. ДМИТРО проходить повз усіх, не помічаючи нікого, і б'ється лобом об ліхтар. При цьому він пошепки повторює якісь слова, які ледве артикулює губами. Деякі фрази прохоплюються досить чутно і виразно.

ДМИТРО: — ...Десь на дні мого серця заплела дивну казку любов. Я ішов від озерця. Ти сказала мені: "Будь здоров! Будь здоров, ти мій любий юначе!.." Ах, а серце і досі ще плаче. Я ішов від озерця... Тичина Григорій... 14-й рік...

ДІАНА підбігає до сина, шарпає його за плече, прикладає йому руку до чола.

ДІАНА: — Си?начка! Синачка, шо случилось?

ДМИТРО: — Говори, говори, моя мила: твоя мова — співучий струмок... Я мушу це запам'ятати... мушу...

ДІАНА: — Вона його приворожила!

ДМИТРО: — Десь на дні мого серця заплела дивну казку любов. Ніч зірки посвітила. Шепчуть вітру квітки: гей, в танок!.. Григорій... Повінчайся з туманами ночі. Тихо так опівночі... Тичина... Не забути...

ДІАНА: — Си?начка! Любимий! Шо з тобою?! Це ж я твоя мама!..

ДМИТРО не помічає маминого піклування, відсторонює ДІАНУ рукою і йде у незрозумілому напрямку, немов сновида. ДІАНА вибігає за ним.

ДЯДЯ ВАНЯ: — Пора делать ноги...

БЕЗМИЛЬСЬКА (крізь приклеєні до щоки ДЯДІ ВАНІ губи): — Вначалі кому-то треба було сделать голову!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Кого ты имеешь ввиду?

За їхніми спинами із тіні каштану виникає чоловіча особа кавказької національності з чорними вусами у білому лікарському халаті, з якимись синіми хімічними бачками у руках.

ОСОБА (придивляючись до прилиплих одне до одного БЕЗМИЛЬСЬКОЇ і ДЯДІ ВАНІ): — Да, не день, а дрянь!

БЕЗМИЛЬСЬКА (сміється крізь склеєні губи): — А вот і ліцо кавказької національності? Наверно шука, де б шо ізлизнуть. Іди до нас, сіпацьке кодро!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Беда сьама не ходит! Помоги, браток!

ОСОБА: — Шо ж ви, гади, приклеїлись ще й на старості лет і на тротуаре!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Одна голова харасьо, а две луцьсе.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ми йому не нравимся, Ваня! Слиш, грузило, закрий фонтан і тягни своєю тіло до Шпоньки, на второй этаж!

БЕЗМИЛЬСЬКА хоче відштовхнутися від ДЯДІ ВАНІ і тисне йому рукою на низ живота. ДЯДЯ ВАНЯ сміється. БЕЗМИЛЬСЬКА приклеюється до його живота рукою.

ДЯДЯ ВАНЯ: — Съветофоровна! Это з Гриська, твой съосед! Он съегодня кавкасъкий съпетсиалисьт по травле тараканов! От тараканов лохам съобацье дерьмо всьуцьивает!

ГРІША: — Тихо, Ванька! Бо щас я тебе травану лайном тараканів! Ти ж сам мені цю хемію робив! Помниш?! (Відкриває покришку бачка і наставляє його на ДЯДЮ ВАНЮ.)

ДЯДЯ ВАНЯ (кричить у паніці):— Грися, фу! Не надо, Грися! Грися, я был неправ!..

ДЯДЯ ВАНЯ вискакує зі своїх кросівок і біжить геть, тягнучи за собою прилиплу до його щоки і живота БЕЗМИЛЬСЬКУ.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Стой, мне в другую сторону! Стой!.. Грішу ж треба предупредить, щоб же ж на Грушу не наскочив!

ГРІША (услід): — Гріша на грушу... Да-а!.. Возрастна дегенерація на ліцо!

ГРІША помічає на тротуарі "попку" і швидко ховає ключа собі у кишеню. Потім б'є ногою по шабатурці гумового м'яча і піднімає голову, стежачи за його польотом, який здається ніколи не закінчиться. Принаймні, м'яч пожбурений у небо не збирається падати вниз. У вікні на горішньому поверсі тим часом з'являється ЛЯЛЯ ГРУША.

ГРУША (гукає): — Дмитре! Повертайся!.. Ти вже знаєш усе! І я тебе не буду більше мучити!

ГРІША відскакує подалі від будинку, щоб краще розгледіти ГРУШУ у вікні своєї квартири, але у цю мить ГРУША зникає у глибині кімнати. ГРІША, щоб побачити її, плигає на одному місці.

ГРІША: — "Мучити Дмитра!?" Не в'їхав, як там тебе?! (Сам собі.) Це шо, експеримент продовжається?! Я ж сказав застопорить! І так уже півтораєста оддав відьмам під хвіст! А це що, іще сто п'ятдесят доларов... (Знову кричить у бік вікна.) Гей,

як там тебе! Про мучити за сто п'ятдесят доларов ми не договарювались!..

ГРІША прожогом кидається на ґанок. Зненацька двері ґанку перед ним самі прочиняються, звідти вистромлюється довгий пиптик великої ґумової клізми, з якого вилітає струменем просто в обличчя ГРІШІ якась жовто-зелена густа рідина. ГРІША хапається руками за очі і долоні вмиль приклеюються до його брів і вій, закриваючи йому таким чином увесь світ. З парадних дверей чути верескливий, противний і переможний сміх Джульєтти Шпоньки.

ГРІША: — Ах ти ж! Я тобі... Нічого не бачу!.. Губи... мої-ї бу-ба-бу-у-у...

З парадних дверей виходить ЛЯЛЯ ГРУША.

ГРУША: — Ви тут не зустрічали такого ставного юнака?

ГРІША (тягнеться до ГРУШІ): — Уб-ю... те-бе... ба-бу-би-у-у!..

Вона з подивом обдивляється ГРІШУ, що мукає щось незрозуміле у білому халаті лікаря. Біля його ніг бачок, трохи далі на асфальті куфайка, , а ще далі стирчать кросівки дяді Вані. При чім один кросівок застиг на носаків з піднятою до гори п'яткою, так ніби хтось тільки що зірвався зі старту на біговій доріжці. Несподівано "із неба" повертається обпалена половинка ґумового м'ячика і падає ГРІШІ прямо на голову.

ГРУША: — Я перепрошую, вам допомогти?!

ГРІША: — М-м-м! (Крутить і хвицяє вдареною макотирею, нахилиючи її грізно у бік ГРУШІ.)

ГРУША: — Потерпіть трохи! Побудьте тут! Я зараз ваших друзів-лікарів викличу!

ГРУША біжить до парадних дверей. Але ГРІША підбігає до них першим, затуляє собою двері, знову настовбурчує на ЛЯЛЮ голову і йде на неї, немовби на таран, видобуваючи із залиплого писка дикі незрозумілі звуки. ГРУША від переляку скрикує і тікає від нього геть. Гасне світло...

Ява друга.

Світло спалахує у вітальні ШИРОКОПЕР. Вечір через три дні. ДІАНА лежить на дивані з мокрим рушником на голові, стогне. Дзвінок у двері. ДІАНА ледве підводиться, йде відчиняти. Заходить БЕЗМИЛЬСЬКА з розпухлими і червоними губами.

БЕЗМИЛЬСЬКА (говорить через губу): — Я тобі вже третій день телехвонірую, а ти ні гу-гу!

ДІАНА: — Гріша узнав про уроки укра?їнської літератури! (Плаче.)

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Слухай, твому Гріші не вгодиш, вначалі він був проти жінщини льогкого повіденія, потом согласився... А тепер він шо — проти укра?їнської літератури?

ДІАНА: — Він не проти укра?їнської літератури. Він проти того, шо уроки укра?їнської літератури стоять дорожче, чим уроки жінщини льогкого повіденія.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Він ринку не знає. Ти йому скажи, шо носітелей укра?їнського язика щас гараздо менше, ніж носітелей... то єсть, жінцін льогкого повіденія. А тому уроки язика і укра?їнської літератури вирости у ціні. І я, кстаті, не розумію, шо поганого у тому, шо Груша відразу давала Дімці два уроки: для голови і по телу...

ДІАНА: — По телу вона якраз і не давала... (Плаче.)

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Як не давала, це вона сама тобі сказала?

ДІАНА: — Дімка нам з Грішею признався.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — То він стісняється сказати. Що ти хочеш, іще рибьонка.

ДІАНА: — Він би сказав, він мамці не бреше. Та й Гріша його три дні оцим мокрим рушником молотив. (Показує рукою на рушника, що на голові, і знову плаче.)

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Як можна бити дитину за украї́нську літературу!

ДІАНА: — Він не за украї́нську бив, він колотив за Грушу. Діма без неї жити не хоче. А Гріша Грушу прогнав. От Діма у своїй кімнаті сидить, голодає і не виходить. Уже другий день...

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Як не виходить?

ДІАНА: — Бо Гріша його на ключа замкнув!..

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Так завтра ж вступітельні екзамени до університету!

ДІАНА: — А Діма сказав, що для нього рідна людина, как... ой, як рідна мова, і що він її ніко́да не зрадить! І що йому на екзамени наплювати! Сидітиме до третьої мирової!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А ти хоч до нього у комнату заглядала?

ДІАНА: — Ні... Я тільки йому стукала... А він не одвіча, одні вірші уголос читає...

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А Гріша ж де?

ДІАНА: — У ванні, третій день одкисає од клею, що йому Шпонька у пику цьворкнула!

БЕЗМИЛЬСЬКА несамохіть розглядає руку з залишками приклеєної до неї волосіні ДЯДІ ВАНІ.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — От стерво ця Джульетта Шпонька. У мене коси з груді дяді Вані досі на долоні стирчать, як у вурдалаки... Ха-ха!

ДІАНА: — Не смішно, Ірка!.. І чого ти тут над моєю душею стоїш, очі муляєш?

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А я й не муляю. (Відступає до вхідних дверей спиною.)

ДІАНА: — Наробила делов і смієшся!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Діано, вір, хотіла ж як лучче!..

ДІАНА: — ...А вийшло так, що й на небі чути, як мухи наші кашляють!.. (Ридає, аж заходиться.)

БЕЗМИЛЬСЬКА, користаючись нестримними риданнями ДІАНИ, намагається швидко втекти, повертається до вхідних дверей обличчям і опиняється ніс до носу з ГРІШЕЮ, який замотаний одним великим рушником до пояса вийшов тільки но із ванни. Від гриму особи кавказької національності у нього залишилась одна велика і стирчаста брова, яку, вочевидячки, ГРІША ніяк не міг відклеїти після Шпоньчиного обливання клеєм.

ГРІША: — Ні, дорога Светофоровна, сьогодні ти просто так від нас не підеш!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А що, буде яке-то угощеніє?

ГРІША: — Міряй рота по кишені!.. Ти що моїй дитині підсунула, зміюка стара з вищипаними бровами?!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Опитну жінку з льогким поведінням і со знанням родного языка!

ГРІША: — І де це тепер видано, щоб паплюга тіки одним родним языком ворочала?!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Так все ж познається в сравненні! І яка різниця, скіки у неї языков, якщо Дімка став настоящим чоловіком?!

ГРІША: — Був би лошак, та хвіст не так! Ти скільки грошей у нас на рідну літературу вициндрила, га?!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Разві ж це я? Це ж усе вчителька!

ГРІША: — Я з твоєю вчителькою вже поговорив! Їй байдуже, як та література зветься, аби поросся!.. Он вона свою "кравчучку" з літературою у сінях кинула, забрала наші гроші і драла...

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ти Гріша так зараз красиво говориш по-українському, наче вона й тебе за долари чому-то навчила!

ДІАНА (з погордою): — Гріша ж мій, колишній інженер сцени, і як свариться, то такою ж чистою мовою!..

Розгніваний ГРІША тим часом іде до вихідних дверей, викочує з передпокою "кравчучку" з багажною сумкою, наповненою підручниками з мови і літератури, витягає із сумки перший-ліпший підручник, крутить у руці і виходить з помешкання, як був, у рушнику на голе тіло, разом із "кравчучкою".

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Куди ето він?

ДІАНА: — Він у мене, як злиться, то такий барбос бешений, що аж очі рогом лізуть!

За дверима чути гуркіт сміттегону. Через мить ГРІША повертається з візком- "кравчучкою" і спорожнілою багажною сумкою на ній.

ГРІША: — Зараза, "кравчучка" у мусоропровод не влазить!.. На! (Простягає "кравчучку" БЕЗМИЛЬСЬКІЙ.) Можеш подарити своїй учительниці тіре шльондрі... І скажи їй, хай не паскудить нашу мову своїм поведінням і що як грошей мені за сина не поверне, я з нею поговорю на тому языку, який розуміють усі!

На цих словах ДМИТРО відчиняє двері своєї кімнати.

ДМИТРО: — Як вам не соромно тату!..

ДІАНА: — Дімочка!

ГРІША: — А як ти інтєресно двері одкрив, я ж їх закрив на ключ?

ДМИТРО: — Я копію ключа зробив ще, як у четвертий клас пішов... Я вже тоді знав, що живу на смітнику, серед брутальних, базарних і малопристойних людей... Але... Але я не бачив тоді інших... Не таких як ви.

ГРІША: — А зараз побачив?

ДМИТРО: — Так. І я вас прошу. Усіх. Припиніть промовляти свої лихі слова про цю чисту і прекрасну, красиву людину.

ГРІША: — Про цю шльондру українського разливу?

ДМИТРО: — Вона не шльондра. Вона вчителька української мови і літератури. І шльондрою зробили її ви.

ГРІША і ДІАНА (одночасно): — Ми?!

ДМИТРО: — Ви. І ця безлична і похмура істота, що ховається за вашими спинами і живе підступом і шахрайством. (Вказує на БЕЗМИЛЬСЬКУ.)

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Я жінщина салідна і дітя війни! І я попрошу так на мене не виражатися!

ДІАНА: — Діма, схаменись! Ми ж тебе ростили! Ми ж тіки хароше тобі желаєм!

ДМИТРО: — Мені байдуже, що ви зараз кажете. І що ви про мене думаєте. Бо я йду від вас геть.

ДІАНА (схлипує): — Геть, від нас?.. Си?начка, не йди! Шо ж ми тобі поганого зробили?

ГРІША: — Та шо ти слухаєш цього молокососа?! То він тіки грозить. А саме воно внівощо!

ДМИТРО: — Даремно ви, батьку, мене так називаєте, бо ж самі не казна-що...

ДМИТРО спокійно підходить до ГРІШІ і довго дивиться йому у вічі.

ДМИТРО: — Ви прожили зі мною сімнадцять років і не знаєте мене. А вона пробула зі мною тиждень і знає про мене все. І я піду до неї, вона мене розуміє. І ви непотрібні мені. А у вісімнадцять років я перероблю свій паспорт і поміняю прізвище Широкопера на прізвище Груша.

ДІАНА: — Як це так, Дімочка? Вона ж старша за тебе на добрих десять год!

ГРІША: — Обіцянка — цяцянка, а цяця й досі в кишені!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Хе-хе!.. Налякали дурака розумом, а їжака гузном!

ДМИТРО: — Даремно ви мені не вірите!

ДМИТРО несподівано замахується щосили, ніби хоче вдарити батька. ГРІША аж сіпається від того замаху. Але ДМИТРО його не б'є. Він різким рухом зриває з батька рушника. І в цю мить гасне світло. Чути відкривання дверей, падіння предметів і галас ШИРОКОПЕР.

Голос ДМИТРА у темряві: — А тепер спробуйте мене впіймати!

Голос ДІАНИ у темряві: — Си?начка, вернись!

Голос ГРІШІ у темряві: — Чия це волохата лапа?

Голос БЕЗМИЛЬСЬКОЇ у темряві: — Це все, шо у мене осталось од дяді Вані!

Голос ДІАНИ у темряві: — Дімочка, вернись! І не гайсай у темряві! Я ж твоя мати!

Голос ДМИТРА здалеку: — Прощавай, мамо!.. Моя доро?га й уночі не спить!

Ява третя.

Світло спалахує у майже аскетичному помешканні ЛЯЛІ ГРУШІ. Під стіною ліжко схоже на дерев'яний щит, укритий вівняним різнокольоровим коцом. На стінах полиці з книгами, кілька фотографій родичів і репродукцій відомих картин. Сухі квіти у горщиках на вікні. Прялка і рубель у кутку. Скриня, вочевидячки, розмальована самою ЛЯЛЕЮ побіля стола, зробленого сільським майстром. Замість жирандолі шматок цупкого білого паперу з покрученими широкими берегами. Коли лунає дзвінок у двері, ГРУША сидить на скрині і щось пише у великому зошиті. Зачувши дзвоник, повільно ховає зошит у скриню і так само повільно йде відчиняти двері. Заходить ДМИТРО.

ДМИТРО: — Можна?

ГРУША: — Краще сказати — дозволь увійти... Чому ти не вітаєшся?

ДМИТРО: — А чого ти пішла, не прощаючись, і більше не приходиш?

ГРУША: — Ти ж усе знаєш.

ДМИТРО: — Так, вони мені все розповіли... Ти тільки не сердся. Це не мої батьки винні. Це Безмільська усе придумала.

ГРУША іде до скрині, відчиняє її і витягає звідти гроші.

ГРУША: — А мені байдуже хто. Віддай їм ці гроші. Це все, що я одержала від Безмільської за вірну службу.

ДМИТРО грошей не бере.

ДМИТРО: — Не кажи так. Бо й мені соромно... Я спочатку поводив себе, як дурень...

ГРУША: — Я не ремствую й не дорікаю тобі. Я розумію... Візьми ці гроші.

ДМИТРО: — Не можу.

ГРУША: — Чому?... Віддай їх мамі.

ДМИТРО: — Не можу віддати... Я пішов із сім'ї.

ГРУША: — І далеко пішов?

ДМИТРО: — До тебе.

ГРУША (сміється): — Овва! Оце так пригода!

ДМИТРО: — А чого-чого ти смішки з мене строїш?

ГРУША: — Бо далеко пішов.

ДМИТРО: — Лялю, я не жартую... Я не можу без тебе... Без краплинки блаватного неба... у твоєму оці...

ГРУША: — Ти славно говориш, Дмитре. У тебе є стиль... А в мене є чоловік...

ДМИТРО: — Який чоловік?

ГРУША: — Старший за тебе.

ДМИТРО (хнюпиться): — То це його прізвище "Груша"?.. А я вже думав... я...

ГРУША: — Що ти думав, Дмитре... я не знаю... А прізвище Груша моє від батька. І чоловік мій давно зі мною не живе... І я не знаю, де він взагалі живе... Тому... (Замовкає.)

ДМИТРО (оживає): — Тому я тобі потрібен, так?..

ГРУША: — Не кажи дурниць. Я старша за тебе на десять років, це по-перше. А по-друге, я не можу мати справу із невігласом. Ти мусиш вивчитись і стати на ноги, оттоді...

ДМИТРО: — Ми поберемося?

ГРУША (сміється): — Дай спершу розлучитись із чоловіком. Я вже двічі подаю на суд, а його знайти неможливо...

ДМИТРО: — Мені така розмова вже подобається!

ГРУША: — А мені — ні. Завтра ж вступні іспити. І ти мусиш їх скласти на "відмінно". Інакше втратиш усі шанси у моїх очах.

ДМИТРО: — Я складу іспит, обіцяю!

ГРУША: — От як складеш іспит, тоді й поговоримо про все решта...

ДМИТРО (раптом вагаючись): — А раптом я провалюсь і тоді справа наша погублена?

ГРУША: — Який же ти щиросердий, Дмитре!.. Ні, ти усе зробиш, як слід. І справа наша від того ще більш зміцнішає...

Посміхається і йде до скрині, звідки витягає ще якийсь підручник і нишком вкладає у нього гроші.

ГРУША: — Ось маєш! (Дає підручника ДМИТРОВІ.) Це підручник з тестами з української мови і літератури, які вже були на вступних іспитах. Переглянь про всяк випадок ізранку.

ДМИТРО бере підручник, кладе його на стіл і починає знімати із себе футболку.

ГРУША: — Що це ти надумав?

ДМИТРО: — Я хочу вмитись і лягти спати. Де тут у тебе... вигоди?

ГРУША: — Не вигадуй, Дмитрику. Іди додому. Бо як не повернешся, твої родичі прийдуть сюди...

ДМИТРО: — А ми їх не пустимо! Або міліцію викличемо!

ГРУША (сміється): — Я такого зуха зроду-віку не бачила.

ДМИТРО: — Кажі де ванна й інші зручності! У мене наміри серйозні!

ГРУША: — Та в мене ж тільки одне ліжко!

ДМИТРО: — А ми на ньому спатимемо удвох!

ГРУША: — Удвох з пошлюбленою жінкою?.. І ти собі таке дозволиш?

Павза. ГРУША підходить до ДМИТРА і бере його лице у долоні.

ГРУША: — Ти ж не хочеш усе зіпсувати... усе, що вже межи нами.

ДМИТРО (мружачи від бажання очі): — Мабуть, що ні... (Виривається із її рук.) Добре, я піду! Тільки ти мусиш, повинна, зобов'язана прочитати мені вірша про любов. Того, якого так іще і не прочитала...

ГРУША: — Якого саме?.. Я тобі стільки прочитала різних віршів, і ти мені так само, а хочеш іще якогось особливого.

ДМИТРО: — Я хочу, щоб ти прочитала свого вірша. Я знаю, ти пишеш вірші!.. Ти говориш майже віршами!.. Ти проникаєш у мою душу, як ніхто інший. Ти торкаєшся таких струн, що вони тремтять у мені і перевертають світ! Я хочу твого голосу і твоєї тиші, і твого погляду мені у спину! Я чекаю своє майбутнє, марячи про минуле із тобою!

ГРУША: — Господи, Дмитре, невже це ти?! Той, якого я зустріла десять днів тому!

ДМИТРО: — Я. Бо в мені змінилось усе. Я став інший, Лялю. Я відрізав пуповину, що єднала мене із дитинством. І я не втрапив у казку. А віднайшов самотність і саму любов. І те й інше, я ще мушу заслужити. Щоб стати дужим і потрібним цьому світові...

І ДМИТРО раптом відвернувся і, стискаючи руки у кулаки, затремтів й тихо заплакав. ГРУША підступила до нього, взяла за плечі, підвела до ліжка і легким порухом примусила сісти. Потім сіла поряд сама, знову обійняла за плечі і прихилила його собі на коліна. Вона гладила йому голову і тихо говорила.

ГРУША: — Ти правий, Дмитре, щоб полюбити треба спочатку навчитись бути

самотнім. Бо любов — це сила, яка не має вороття і ніколи не закінчується, бо йде від твого єства... Якщо вона зникає в тобі, то змінюєшся ти сам. Любов подарована тобі від народження. І відчуті її силу ти здатен тільки тоді, коли сам-самітній... І я можу проказати про це тобі вірша...

ДМИТРО: — Я давно став вухом... І тільки слухаю...

ГРУША: — Але це вірш не зовсім мій...

ДМИТРО: — А чий?

ГРУША: — Це поклик молодої єгиптянки у безмежній пустелі три тисячі років тому... Вона пішла прохолодним світанням ловити птахів і через свою любов до воїна, що подався у похід з фараоном, не змогла уймати жодного птаха... А тих, що зловила у сільця, відпустила у висхле пустельне небо... Я почула її поклик і написала вірша...

ДМИТРО: — Для чого ти мені усе це втовкмачуєш? Я більше зрозумію з твого дихання, або ж з павз поміж твоїх слів.

ГРУША (нахиляючись над вухом Дмитра і зовсім тихо, немов заколисуючи):

— Очі у птаха твої...

Він дзьобом ріже кору,

Кігтем скородить краї

Шкіри голих дерев...

І я його не корю...

Розчахнутий ладан живе

Із ран витікає сік

У хвилю духмяну пливе,

Юши?ть із нагих дерев

До марив пустельних рік.

Я списа і сільце візьму,

Сітки напну між гілок

Й над ранок зловлю імлу,

Що мерхне поміж дерев

Вологістю паморок.

І навіть якщо у сільце

Втрапить птаха душа,

Я його відпущу... Це

Воля безлистих дерев,

Без птаха пустеля чужа.

У кігтях його фіміам,

У пісні шалена жага,

Її він співає нам

На ранах голих дерев...

Снага, як рана, нага.

І хоч тебе поруч нема,

Учуй шамотіння пустинь

То кличе любов німа..
Й порізані губи дерев,
До тебе вона простяга,
Бо ти сам-один, сам-один...

ДМИТРО: — Це сон...

Гасне світло...

Дія четверта: СЕРПЕНЬ.

Ява перша.

Світло спалахує відразу у всій декорації, створюючи ефект освітленої вечірньої вулиці. На затильній стороні сцени спалахують вогниками вікна далеких будинків. Промені ліхтарів коливаються у хвилюванні каштанових крон. Потім цілком зненацька настає світанок і приходить день. По вулиці і через перехрестя рухаються тролейбуси і маршрутки, поспішають тітка і дядько з кравчучкою, прошмигує ДІВЧИНА У МІНІ, пробігають "гопники", котяться на скейтах і роликах підлітки, юнки і юнаки. Міліціонер то з'являється, то знову десь зникає за будинками. У підземний перехід і з підземного переходу входять і виходять бабці, ГРІША і ДЯДЯ ВАНЯ. Тут на початку четвертої дії повинні бути задіяні усі дійові особи, окрім ПЛИТОЧКИ...

День змінюється ніччю за якусь хвилину під музику і шум міста з використанням пантомімічних етюдів, а ніч ще швидше переходить у день. І нарешті у якийсь із днів до зупинки тролейбуса підходить БЕЗМИЛЬСЬКА.

БЕЗМИЛЬСЬКА (потягуючись): — Хороший день та нема на кого гавкнуть!

І в цю ж мить з "тролейбуса", що "під'їхав", вивалюється ДМИТРО і летить на зупинку не в змозі спинити свій рух. Чіпляючись за брівку, він падає просто в обійми до БЕЗМИЛЬСЬКОЇ, яка тільки що усілася на лавку і розкрила рота, щоб із'їсти чергового пухтика. Але замість неї цього пухтика хапає ротом ДМИТРО, який і не сподівався його їсти, а лишень голосно кликав БЕЗМИЛЬСЬКУ ще з самого тролейбусу. Заскочена і сконцентрована на пухтикові БЕЗМИЛЬСЬКА підхоплюється і відкидає ДМИТРА. Проте його щелепи усе ще міцно тримають пухтика і він висить на ньому, як зловлена риба на гачку.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ай-я-яй! Діма! Ти ж уже студент! Кибенеме...! Кибернеметік!.. Чи як тебе там! І тобі не соромно бросатися на импозантових жінок та ще й об'їдати їх!

БЕЗМИЛЬСЬКА висмикує пухтика і ДМИТРО, який переніс центр ваги свого тіла на зуби, не чекаючи такого повороту, падає під ноги БЕЗМИЛЬСЬКІЙ.

ДМИТРО (схоплюючись і важко дихаючи): — Ви її не бачили?.. Ви не знаєте, де вона?.. Я вже місяць її виглядаю! Вдома її немає!.. Де вона?!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Хто?!

ДМИТРО: — Ляля!!!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Мені з тобою на цю тему заборонено розговарювати.

ДМИТРО: — Скажіть — де? Прошу вас!.. Хочете, я вам заплачу!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Не скажу ні за які гроші!

ДМИТРО: — Неправда, скажете і за малі, бо у вас пелька без дна, пані Іріадо.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Як ти сказав?!.. Ах ти ж щеня!

БЕЗМИЛЬСЬКА хоче вдарити ДМИТРА рукою. Той угинається і простягає їй десять гривень.

БЕЗМИЛЬСЬКА (мінєє тон на поблажливий): — Умнеєш, вишкребку, на глазах!

ДМИТРО витягає іще десять гривень.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Видно, Лялька таки не дурна, шо так бистро навчила тебе не тіки красіво говорити, но і правильно думати.

ДМИТРО: — Думати навчили мене важкі кліматичні умови.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ну, еслі по-научному, то той, хто владее інхвормацією — владее базаром.

ДМИТРО: — Я дам іще десятку, коли почую те, шо мені треба.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Так і бить — скажу: у підземном переході знайдеш дорогу до свого щастя.

ДМИТРО: — Дорогу?..

БЕЗМИЛЬСЬКА: — У підземном переході є три прицуцуваті і підсліпуваті старі вішалки. Я їм веліла за Лялею слідить. І еслі вони наслідили, то дорога твоя почнеться іменно там...

ДМИТРО: — Дякую!..

Простягає БЕЗМИЛЬСЬКІЙ тридцять гривень. Та бере і знову підносить до рота, уже надкушеного пухтика. Але в цей момент з'являється циганча, котре миттю підскакує до БЕЗМИЛЬСЬКОЇ і вихоплює у неї просто з під носа пухтика. Циганча сміється. Усміхається і ДМИТРО, потім махає рукою отетерілій БЕЗМИЛЬСЬКІЙ, розбігається і плигає просто у підземний перехід (оркестрову яму). Звідти лунають зойки і крики обурення. БЕЗМИЛЬСЬКА отямлюється і біжить за циганчам. Дуже швидко ДМИТРА, з голови якого ллється білок і жовток розбитих яєць, виносять на руках три БАБЦІ і ДІВЧИНА У МІНІ. Одна БАБА при цьому накульгує, друга тримається рукою за голову.

1-а БАБА: — Нелюдь!

2-а БАБА: (одночасно) — Вилупок!

3-а БАБА: — Шоб тобою так кидало, як ти на нас наскочив!

ДІВЧИНА У МІНІ: — Опять, додик, спасти меня захотел?!

ДМИТРО: — Цього разу я рятую себе і лечу за своїм щастям на одчай душі!

ДІВЧИНА У МІНІ: — Ты ошибся! Я — твоє горе!

Витягає мобільного телефона і дзвонить своєму чоловікові-гопнику. Три БАБЦІ не можуть втримати ДМИТРА і ними носить по сцені у різні боки.

ДМИТРО: — Відпустіть мене, я перед вами нічим не завинив!

3-а БАБА: — Тіки в'їхав у мої яйця та своїм носом!

1-а БАБА: — Упав на голову ще й сердиться!..

2-а БАБА: — Ну да, ну да, прийшов увечері, пішов ізранку і каже, шо не його діти!

ДМИТРО: — Я перед вами не в боргу! Я винен лишень перед цією дівчиною!

3-а БАБА: — Ви чули, шо він сказав?!

1-а БАБА: — І де він бачив тут дівчину?

ДІВЧИНА У МІНІ тим часом ніяк не може додзвонитись до свого чоловіка-гопника. Чути, як у телефоні жіночий голос відповідає: "Ваш абонент поза зоною досягнення."

ДІВЧИНА У МІНІ (з прикрістю): — Вот так всегда! В нужный момент моего гопника нет!

ДМИТРО: — Пустіть мене!

Виривається з рук БАБЦІВ і падає перед ДІВЧИНОЮ У МІНІ на коліна.

3-а БАБА (сміється): — А я думала, дураки тіки в казках молодці!

ДІВЧИНА У МІНІ: — Ты, додик, совсем сдурел?!

ДМИТРО: — Вибачте мені за той нерозумний вчинок! Я не хотів образити вашої честі!

ДІВЧИНА У МІНІ: — Что ты такое несешь?! (Усе ще намагається додзвонитись по мобільному телефону.)

2-а БАБА: — До кривої діри підходить тіки кривий кілок!

ДМИТРО: — Я, як чоловік віри гідний, шукаю вашої ласки і перепрошую вас!

ДІВЧИНА У МІНІ: — Да у тебя еще желток на губах не обсох!

ДМИТРО: — Щоб ви не думали про мене, я віддячу вам милістю... Бо ви гідні кращого... Ви гідні любові!

ДІВЧИНА У МІНІ: — Что он такое говорит? У него, наверное, не все дома?

ДМИТРО: — Дома якраз усі. А в серці — пустка.

ДІВЧИНА У МІНІ знову натискає на гудзик телефону і не помічає, як ДМИТРО несподівано цілує її у руку. ДІВЧИНА У МІНІ скрикує, вихоплює руку і біжить геть.

ДІВЧИНА У МІНІ: — Держите его! Он сумасшедший! (Зникає за рогом вулиці.)

1-а БАБА: — От не ожидала у білий день такий концерт увідеть!

3-а БАБА: — Який там концерт! Хто мені за яйця заплатить?!

2-а БАБА (тримаючись за голову): — І хто спасе мене од сотрясенія мозгов?!

ДМИТРО: — Я відшкодую вам усе! Тільки скажіть, ви мою Лялю не бачили?

1-а БАБА (бабам): — Він таки дівствітельно не здоровий, бо тіки шо ж одна ляля од нього втекла...

ДМИТРО: — То не Ляля... Я шукаю Лялю вчительку... Знаєте, вродливу таку і чисту душею... Лялю Грушу...

2-а БАБА: — А-а! Грушу, шо не можеш скушать!

1-а БАБА: — Жени базаринку — тоді скажемо!

3-а БАБА: — І за яйця мої в двойном розміре!

2-а БАБА: — А за трясіння мозгов — сто гривень!

ДМИТРО (нишпорячись у кишенях): — А чого так багато?

2-а БАБА: — Бо тіки шина з резіни з воздуха живе!

ДМИТРО: — У мене залишилось лише 52 гривні і чотири копійки...

1-а БАБА: — Пайдьот і це!

1-а БАБА видирає у ДМИТРА з руки гроші і ховає собі у пазуху. Дві інші кидаються до неї, намагаючись відібрати.

2-а БАБА: — Я не пойняла! У кого мозгове сотрясеніє?!

3-а БАБА: — І яйця розбиті — мої!

1-а БАБА: — А тіки я знаю, де його Груша! Бо я її услідила!

ДМИТРО: — Поверніть мені гроші негайно!.. Або кажіть, де Ляля!

1-а БАБА: — Харашо! Ось кожній по десятці! І одчепіться!

Кидає двом бабцям по десять гривень і тікає. БАБЦІ біжать за нею.

ДМИТРО (навздогін): — Ви забули сказати, де моя Ляля!

1-а БАБА (кричить, тікаючи): — Твоя Ляля сьогодні приїжджає електричкою із села увечері! У двадцять двадцять! Двадцять третій путь! Шукай її на пригородному вокзалі! Вона буде із великим мішком картошки!

Сміється і вибігає геть. Обидві БАБЦІ біжать за нею. ДМИТРО дивиться на годинник. Квапливо витягає носовика, витирає з голови і обличчя білок із жовтком і так само біжить тільки у інший бік. Цей біг перетворюється на пантомімічний етюд. Впродовж бігу біля нього один за одним з'являються його друзі: Ф1, ALL і КОНЧЕННИЙ. Вони женуться за ним, хто на скейтборді, а хто і просто так, без будь-яких пристосувань і ніяк не можуть наздогнати. А коли наздоганяють, то на хвилю, а потім знову відстають від прудкого ДМИТРА. Усі їхні рухи плавні і виразні. Сонце під час їхнього бігу заходить, і фігури хлопців, ніби спалахують від зміни тіні і світла.

ALL: — Димка, стой! Куда это ты так спешишь?

ДМИТРО: — Я біжу до свого щастя!

ALL: — Не, нормально?!.. Мы слышали, что оно намного старше тебя?

ДМИТРО: — Щастя поза часом. Воно або є, або його немає.

ALL: — А чего ты с нами разговариваешь на языке предков?

ДМИТРО: — Якщо ти не білий, то це ще не означає, що чорний...

ALL: — А какой?

ДМИТРО: — Зелений, приміром, чи червоний!.. О, Композиторе! Мені терміново потрібні квіти! Красиві і червоні!

ALL: — Эти, как их... троянди?!

ДМИТРО: — Які завгодно, аби червоні!

ALL: — Я вижу... Нет, как там по-твоему?.. Я бачу попереду клумбу!

ДМИТРО: — Квітник!

ALL: —А мне однохоботно! Как говорила моя баба: "Хай тим кобила журиться, бо у неї голова велика!"

ALL повертає на своїх роликах убік і зникає за рогом вулиці (за кулісами). Навзамін йому з протилежних куліс вилітає на скейті КОНЧЕННИЙ.

КОНЧЕННИЙ: — Чупа-Чупс, говорят, ты поступил и при этом чуть ли на тичерке не женился?!

ДМИТРО: — Дурниці... Але перше вірніше останнього!.. Хоча якщо ти допоможеш мені, то...

КОНЧЕННИЙ: — Что-то я не втюхиваю в твой базар? Ты поменял национальную ориентацию?

ДМИТРО: — Зі світом чесніше говорити рідною мовою... Звіре, то ти зарадиш мені?

КОНЧЕННИЙ: — Зради... что?.. То есть, если уже говорит по-твоему и честно, то я тебя не предавал!

ДМИТРО (сміється): — Я прошу зарадити, а не зрадити... Я кваплюся на двірець і мені потрібні квіти!

КОНЧЕННИЙ: — На двире...? Но ты и так уже на улице!

ДМИТРО: — Я жену на вокзал зустрічати своє щастя!

КОНЧЕННИЙ: — Чего за ним бегать, оно ж само приходит и выпадает!

ДМИТРО: — Ти не чекаєш на нього, Звіре. А щастя бракує завжди, бо воно вмирає і народжується одночасно. І якщо у мить перемоги твоєї смерті нічого не народжується — це вже не щастя...

КОНЧЕННИЙ: — А кто сказал, что мне его не хватает, я его легко розмениваю в игровых автоматах и тут же забываю, прощаясь с девицами?..

ДМИТРО: — Щастя, це непотривожена радість дитинства. І той, хто несе її у собі, тішиться багатовимірністю буття, а до смерті ставиться, як незломлена квітка...

КОНЧЕННИЙ: — А как относится к смерти несломленный цветок?

ДМИТРО: — Природньо.

КОНЧЕННИЙ: — Чупа-Чупс, я устал не понимать тебя. Я лучше пойду поищу цветы, которые не боятся смерти!

КОНЧЕННИЙ звертає за ріг вулиці. З протилежної куліси викочується ALL. У нього в руках маленька дівчинка у червоній кохтинці і з великим червоним бантом на голівці.

ALL: — Вот тебе цветок!

ДМИТРО: — Та це ж дитина!

ALL (розглядає дівчинку): — Не, нормально! А я думал, что это такое красное на клумбе ко мне улыбается?

ДМИТРО (сміється): — Схожа на Джульетту Шпоньку. Одвези її назад!

ALL розвертається, щоб їхати назад, аж тут з протилежної куліси вилітають Ф1 і КОНЧЕННИЙ з оберемками штучних червоних квітів у руках.

КОНЧЕННИЙ: — Ты ба, у него уже и дети завелись!

ALL: — Это не его дети, это моя ошибка.

Їде, сміючись, із дівчинкою на руках геть. З-за куліси вискакує міліціонер, який сюрчить у свисток і женеться за ALLом із дівчинкою, схожою на Джульетту Шпоньку, яка теж сміється і солопить міліціонеру язика.

Ф1: — Дети часто бывают ошибкой молодости!.. Чупа-Чупс, мне Зверь сказал, что тебе позарез нужно много цветов! У меня их полно, я их делаю вместе с мамой и потом продаю оптом... А тебе дам и так! Ты же мой друг!

ДМИТРО: — Дякую, але... Мені треба живих квітів.

Ф1: — Живые — они на грядке... А срезанные больше годятся для... сам знаешь... Бери мои, хоть тысячу!

ДМИТРО: — Штучні квіти бояться дощу!

Ф1: — И не боятся ветра!.. И их никогда не бывает жаль!.. Они не плачут, когда их

режут!

ДМИТРО: — І не пахнуть, як пахне кохання!

КОНЧЕННИЙ: — То смерть, то любовь — плюнь и забудь!

Ф1: — Дима всё ёще принадлежит вечности, потому что верит в любовь. (Біжучи поруч, починає кидати під ноги ДМИТРОВІ штучні квіти.)

ДМИТРО: — Так, я вірю.

Ф1: — Он страдает от абсурда жизни и оттого много думает.

ДМИТРО: — Ні, Чекушко, я навчився думати лишень завдяки любові. Та й абсурду якраз найбільше у відсутності абсурду...

Знову з'являється ALL уже без дівчинки. Він вмикає свій плеєр на повну потужність і лунає соло на перкусійних інструментах. Біг стає впорядкованим, ритмічним.

ДМИТРО: — Важко схоронити своє ёство від людей. Їого легше приховати від самого себе.

ALL: — Такой ответ, Чупа-Чупс, нам нужно хорошо перетереть.

ДМИТРО: — А ви дослухайтесь до свого серця. Найпотаємніші почуття можна почути поміж двома ударами серця. І якщо воно любить — павза перетворюється на вічність!

ALL натискає на кнопку плеєра і дріб перкусії раптом уривається на якійсь дуже високій ноті. Усі дійові персонажі враз спиняються і застигають у павзі у позах незакінченого стрімкого руху. Продовжує бігти тільки один ДМИТРО. Дуже тихо, ніби високо у небі, чути удари його серця. Гасне світло. Удари серця у темряві раптом різко припиняються і западає повна тиша...

Ява друга.

У темряві чути кроки двох людей, що скрадаються. У помешканні ШИРОКОПЕР спалахує маленький екранчик мобільного телефона. У його відсвітах ледь-ледь можна розрізнити ГРІШУ і ДЯДЮ ВАНЮ.

ГРІША (шепоче): — Безмильська не бреше — вчителька в городе... І ти ёйо пріпугні... І еслі нада — в голову дай, но чуть-чуть...

ДЯДЯ ВАНЯ (так само шепоче): — Цуть-цуть — это как?

ГРІША: — Штоб Дімку моево забила...

ДЯДЯ ВАНЯ: — Навьсегда?

ГРІША: — Нет, до конца недели.

ДЯДЯ ВАНЯ: — Не понял...

ГРІША: — Канешно, навсегда!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Навьсегда — это мокрое дело полуцаецьса! А я на мокрое не пойду!

ГРІША: — Я щас тебе покажу мокрое, і ти всьо поймьош.

У темряві чути якесь вовтузіння, різкий рух і гуркіт падіння людського тіла.

ГРІША: — Понял?

ДЯДЯ ВАНЯ стогне.

ГРІША: — Понял, спрашую?

ДЯДЯ ВАНЯ: — Не помню.

ГРІША: — Кретін ти, дядя Ваня!.. Отвернись! Мої деньги твоїх зіньок не люблять...

ДЯДЯ ВАНЯ: — Да тут и так ницего не видно...

ГРІША: — А я тебе гаварю — отвернись! Потому що іщо раз прідьотся прійом показивать!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Харасьо... Харасьо...

Чути шурхіт, потім знову якийсь глухий удар і на цей раз притлумлений стогін ГРІШИ.

ДЯДЯ ВАНЯ: — Сьто слуцилось?..

ГРІША: — Іди сюди... Потягни двері до себе. Мені дверима руку прищемило!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Эту?

ГРІША: — Ні, дурак!.. Ту, що рядом!..

ДЯДЯ ВАНЯ: — Рядом унитазь...

ГРІША (стогне): — Ти куди, дурко?, заліз?.. Ти ж у другу комнату заліз... Ти ж у туалеті!..

ДЯДЯ ВАНЯ: — Сьаньтехника тянет на месьто оправления...

ГРІША: — Я же просіл токо отвернуться!.. Іді на мой голос!.. І тихо! Штоб Діану і Дімку не разбудить... Ми его после экзаменов на улицу не отпускаем... Ідьош?

ДЯДЯ ВАНЯ: — Посёл...Узе посёл...

Раптом запалюється світло. Біля відкритих дверей до спальні, упершись у них кулаками, стоїть ДІАНА. Вона німо плаче, уткнувши лоба в одвірок. ГРІША навколішках вовтузиться біля своєї руки, яку дверима спальні затисла ДІАНА. З торця дверей стирчить планка, якою, вочевидячки, була прикрита ніша, куди ховались гроші. ГРІША вільною рукою намагається вставити ту планку у нішу і квапливо роззирається наусібіч. ДЯДЯ ВАНЯ, заскочений увімкненим світлом і добре вже налиганий, застигає з піднятою ногою посеред кімнати. Німа сцена.

ДЯДЯ ВАНЯ: — А теперь сьмеяться мозьна?

ГРІША (ДІАНИ): — Діано... я ж хотів двері по... під... при...

ДІАНА (скрикує і голосно ридає): — Зачем?!.. Єслі Дімка вже втік до цієї лярви?!

ДІАНА у істериці лупить руками у двері. ГРІША, рука якого досі притиснута дверима, скрикує від кожного удару ДІАНИ. ДЯДЯ ВАНЯ підступає до ДІАНИ іззаду.

ГРІША: — Ой! Прекраті!.. Як утік?! Ой!.. Лучче б ти та й головою об стінку!

ДІАНА: — Я собі ніколи не прощу, що пустила її сюди!

ДІАНА усе ще лементує, як ДЯДЯ ВАНЯ хапає її за поперек і тягне від дверей. ГРІША миттю звільняє посинілу руку. Двері до спальні прочиняються. ДІАНА виривається з обіймів ДЯДІ ВАНІ, знову біжить до дверей, хоче їх вдарити обома руками, але не втрапляє, бо відчинені двері спрямовані до її бігу торцем. І вона лупиться об той торець лобом і падає непритомна. ДЯДЯ ВАНЯ підскакує до неї першим.

ДЯДЯ ВАНЯ: — Диана Неципоровна!

ГРІША: — Дуся!

ДЯДЯ ВАНЯ (мацаючи її за лоба): — Ты глянь, как двери у неё на лбу отпечатались!

ГРІША: — Дуся! Дуся вставай!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Воды!.. Съчас принесу воды!

ГРІША (стишуючи голос): — Якої води!.. Бері, то што обещал, і дай ей в голову, как ми с тобой договаривались!

ГРІША тицяє ДЯДІ ВАНІ гроші. ДІАНА стогне і піднімає голову. ДЯДЯ ВАНЯ бере гроші і лупить ДІАНУ крученим ударом руки по голові. ДІАНА знову непритомніє.

ГРІША: — Ідіот! Ти скоко вмазал?! Не її треба бить, а учительницу! (Знову б'є ДЯДЮ ВАНЮ по голові таким самим ударом.)

ДЯДЯ ВАНЯ (отетеріло): — Как ты съказьал?.. Сънова всьо из головы вылетело...

ГРІША: — Бистріш тягни сюди води!

ДЯДЯ ВАНЯ схоплюється і бігає по кімнаті у пошуках води. Знаходить синій бачок з отрутою для тарганів під столом, хапає його, набирає із нього отрути в рота, підбігає до ДІАНИ і пирскає їй тією отрутою у обличчя. ГРІША схоплюється, але пізно, смердюча рідина обливає ДІАНУ з ніг до голови і по квартирі розповсюджується смердота.

ГРІША (затуляючи пальцями носа і рота): — Це ж... це ж... средство од тараканів... Ти ж мені його сам намішав!..

ДЯДЯ ВАНЯ: — Я?!.. (Крутить головою і падає на коліна перед Діаною.) Фу! Фу!.. Зьуть!!! А-фу! (Стогнучи, знімає кувалку і заходжується нею витирати собі рота.)

ДІАНА від смороду знову приходить до тями, розплющує очі і бачить перед собою оголеного до пояса ДЯДЮ ВАНЮ.

ДІАНА (ледве говорить): — Дядя Ваня, шо ви етім хочете сказать?

ГРІША підскакує до ДЯДІ ВАНІ і на мигах показує йому, щоб той не говорив зайвого.

ДЯДЯ ВАНЯ: — Я?.. Ницего...

ДІАНА (не дочуваючи і принохуючись до смороду): — А-а?

ДЯДЯ ВАНЯ: — Ницего, говорю...

ДІАНА (перелякана страшним запахом): — Шо у нас шо-то прорвало?

ГРІША киває ДЯДІ ВАНІ головою, щоб той з усім, що каже ДІАНА, погоджувався.

ДЯДЯ ВАНЯ: — Да... Там сътык такой, понимаесть, сътык, Диана Неципоровна! Мезьду труб...

ДІАНА: — Де? (Намагається підвести голову.)

ДЯДЯ ВАНЯ: — В унитазе...

ДІАНА: — Унітаз прорвало?!.. Ой, горечко!

ГРІША показує ДЯДІ ВАНІ, що "прорвало не в унітазі".

ДЯДЯ ВАНЯ: — Да нет, в умывальнике!.. Мезьду труб... И там знаесть всякая гадость засоряеьса, съпицки всякие, волосы, ногти, слизь и... ну, всякие отходы целовецеские... Потому как сътык там, понимаесть?.. И это всё за сцёт зильцов ремонтируеьса. Вы зе нагадили!.. Вот есьли бы усьтановка всътавки для седла клапана полиэтиленовых насьадов к вентиляной головке съ регулированием съливного бацька! Вот тада!..

ДІАНА: — Шо тада?

ДЯДЯ ВАНЯ: — Вот тада! (Витягає інструкцію.) За съцёт ЗЕКа!

ГРІША (ДІАНА): — Дядя Ваня хоче сказати, шо за його счот!.. Да, дядя Ваня? И давай, закругляйся! Ти вже все одремонтірував, пора тобі катапультируваться звідси!

ГРІША бере ДЯДЮ ВАНЮ за комір і тягне із квартири геть. ДІАНА поступово приходить до тями і намагається сама підвестися.

ДІАНА: — Гріша, так він одремонтірував чи ні?!..

ГРІША (волочаючи ДЯДЮ ВАНЮ): — Да!

ДІАНА: — А чого ж воно так по всій мені воняє?

ГРІША: — Успокойся, то нюхові галюцинації!

ДЯДЯ ВАНЯ (сміється): — Как у наркомана!

ГРІША (штовхаючи ДЯДЮ ВАНЮ до входних дверей): — А ти замовкни і не воняй при дамах!.. (Додає тихо, озираючись на ДІАНУ.) І щоб поговорив з учителькою по душам!.. Шоб забула як Дімку мого звать! Поняв?! А то! (Замахується рукою, щоб вдарити.)

ДЯДЯ ВАНЯ: — Грися! Не надо меня бить. А то опять всё зьабуду!

ДЯДЯ ВАНЯ виходить. Гріша кричить йому навздогін.

ГРІША: — І якщо Дімку побачиш, скажи, щоб німедлено йшов додому!

У помешканні ШИРОКОПЕР гасне світло. ДЯДЯ ВАНЯ виходить з парадних дверей будинку. Озирається, дістає з кишені п'ятдесятигривневу банкноту. Роздивляється її.

ДЯДЯ ВАНЯ: — Мало... Мало теперь зизньн целовещеская стоит... А Гриська марацьса не хочет! Фу-у! Пойду луцьсе помоюсь... Я зе съантехник, а не мокрусьник! Я сътык могу процисьтить, а не... (Іде геть. Раптом спиняється і піднімає угору палець.) Мезьду процим, какая мысль присьла, а! (ДЯДЯ ВАНЯ говорить не собі, а комусь, хто ніби стоїть біля нього і слухає. Проказавши, відплигує на те місце, де ніби той хтось стоїть, і говорить замість нього.) Какая?

Знову плигає на старе місце і промовляє від імені свого першого "Я":

— Казьалось бы, мы все врём. Так?

Іще раз плигає, вертаючись на місце свого другого "Я", і відповідає:

— Так.

Плигає і говорить від імені першого "Я":

— А насему обсьцеству монописьуале... И оно долзьно было бы давно исьцезьнуть, потому как мы все друг другу не доверяем и казьдого готовы замоцить. Так?

Знову переплигує на місце "Я" другого і говорить після легкої задуми:

— Так.

ДЯДІ ВАНІНЕ друге "Я" знову переплигує на місце "Я" першого і продовжує:

— А мы не моцим, или есьли и моцим, то оцень редко. Поцему?

Перше "Я" плигає на місце "Я" другого:

— И в самом деле, поцему?

Іще один стрибок — іще одна відповідь:

— А потому съто любим обманывать — съказем зьаказцику, съто замоцим, а съами

денезьки в карман и в баню... Вот потому насъ народ неисътребим и любит когда у него в глазах двоицьса...

Знову плигає і говорить ехидно:

— И сьто, народу все равно, цем от него воняет?

ДЯДЯ ВАНЯ хвацько стрибає, наїжачується, набирає ображеного вигляду і, проводжаючи лютими очима уявного співбесідника, який загнув бозна й що:

— Я тебе показьу, где и у кого воняет! Пацанидзье! Я тебе показьу кузькину мать!

ДЯДЯ ВАНЯ плигає на місце "Я" другого, яке внаслідок цього діалогу повинно було лякатися і тікати, але ненароком наскокує на одну-єдину ногу одноокого інваліда на милицях, який давно вже вийшов з парадних дверей будинку і стояв впродовж усієї цієї незвичайної розмови, спостерігаючи за плиганнями сантехніка. Коли ДЯДЯ ВАНЯ відтоптав, як міг, йому одну-єдину ногу, і вирішив вибачитись, інвалід, котрий був уже заніс над ДЯДІ ВАНІНОЮ головою милицю, сказав крізь зуби, гамуючи біль:

ІНВАЛІД: — Дядя Ваня, як я тебе нанавіжу!!!

ДЯДЯ ВАНЯ (скрикуючи від несподіванки): — Грисья, это ты?!

ГРІША: — Тсс! Тіхо ти, долбо-о-звон? З тобою точно інвалідом стану!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Грисья, прости! Я зе сьзади, сьпиной... тебя не зьаметил, понимаєсь?..

ГРІША (по-змовницькому тихо): — Ладно, проехали!.. Харашо, што я тебя тут застал, у меня появилсь новий план. Давай сюда бабкі!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Зацем? Я всьо исьполню!

ГРІША: — А я і не сомневаюсь. Слухай здесь!

ГРІША нахиляється над вухом ДЯДІ ВАНІ і щось йому довго шепоче, інколи щось показуючи на мігах. Потім рвучко забирає з рук ДЯДІ ВАНІ п'ятдесятигривневу банкноту і замашним рухом припечатує її до губ сантехніка.

ДЯДЯ ВАНЯ: — Зацем, Грисья? Ай!

ГРІША: — Ето вместо, автографа.

ДЯДЯ ВАНЯ: — Но ти зе мне губу разьбил!

ГРІША: — А ето вместо гріма... (Знову тягне до себе приголомшеного сантехніка за комір куфайки і щось продовжує шепотіти йому на вухо.) Понял?

ДЯДЯ ВАНЯ: — Понял... Но где зе тут мой зьароботок, если я все деньги ей отдаю?

ГРІША: — Пойдьом бистрее — там разберьомся!

Виходять. Гасне світло...

Ява третя.

Вечір продовжується. У помешканні ЛЯЛІ ГРУШІ на верхньому поверсі запалюється світло. До будинку підбігає ДМИТРО з велетенським букетом квітів у руках. Він бачить світло у помешканні вчительки і стрімголов кидається у парадні двері будинку ЛЯЛІ ГРУШІ. Чути, як він колотить і дзвонить у двері із криком: "ЛЯЛЮ, ЦЕ Я! ВІДЧИНИ!" Несподівано світло у вікні помешкання гасне. І ДМИТРО пригнічений виходить з парадних дверей будинку. У цей момент вікно відчиняється і з нього чиясь рука викидає альпіністську ливну. ДМИТРО хапається за неї і дереться щодуху угору,

до вікна ЛЯЛІ, розсипаючи навсібіч квітки, які, щоб звільнити руки, притискає ліктями до тулуба. Коли він дістається підвіконня у кімнаті ЛЯЛІ, знову запалюється світло і з бічних дверей виходить невідомий чоловік, великого зросту, зовсім сивий, але з молодим, рожевощоким і усміхненим лицем. ДМИТРО сплигує з підвіконня у кімнату.

ДМИТРО: — Хто ви?

ЧОЛОВІК: — Отак Іван...

ДМИТРО: — Я не Іван. Я — Дмитро Широкопера... Учень добродійки Лялі Груші...

ЧОЛОВІК: — А я — Отак Іван Петрович — чоловік добродійки Лялі Груші...

ДМИТРО: — Як?!

ОТАК: — Отак.

ДМИТРО: — Ви глузуєте з мене... Отак і чоловік?! А чому отак і раптом?!

ОТАК: — Прийшов забрати деякі речі... А ти хто, злодій? Це ж ти заліз по линві до кімнати?

ДМИТРО: — Я?... Ні... І линва не моя!.. І я... Я хотів лишень піднести вашій дружині квіти. Думав це вона викинула линву за вікно... Я помилився...

ДМИТРО прямує до вікна, потім опам'ятовується і йде до дверей.

ОТАК: — Квіти, якщо хочеш, можеш залишити... Я передам...

ДМИТРО повертається і слухняно передає ОТАКОВІ букет.

ОТАК: — Може, щось переказати Лялі?..

ДМИТРО: — А ви перекажете так, як я сказав?..

ОТАК: — Як не забуду, то намагатимусь...

ДМИТРО: — Скажіть... Скажіть їй, що я її люблю!

Павза. ДМИТРО довго і невідривно дивиться у вічі ОТАКОВІ.

ОТАК: — Все?

ДМИТРО: — Все.

ОТАК: — Її не любити неможливо... І ти не сказав нічого нового... Інша справа...

ДМИТРО: — Що?

ОТАК: — Не кожен може із цим упоратись...

ДМИТРО: — Ви про що?

ОТАК: — Я про любов... Хоча ти хлопець гарячий. І це не лише мені до вподоби...

ДМИТРО: — Дякую... А ви — чоловік безпутній і я таких зневажаю.

ОТАК: — Я знаю. І це мені теж подобається.

ДМИТРО: — Не говоріть загадками. Я ж прямо кажу, що я не чекав на вашу присутність тут.

ОТАК: — І саме це мені в тобі подобається. Ти щирий. А значить — сильний. І я цілком можу довірити тобі те, що у мене є найдорожче...

ДМИТРО: — Що ви маєте на увазі?

ОТАК: — Я веду мову про Лялю.

ДМИТРО: — Ви, либонь, шкилите з мене? Це не робить честі вам, бо ви старший, а значить мусите бути мудрійший.

ОТАК: — Хм!.. Тепер моя черга спитати, що це все значить?

ДМИТРО: — Що саме?

ОТАК: — Що значить "шкилите"?

ДМИТРО: — Берете на глум!

ОТАК: — Ні. Я говорю вдумливо і серйозно.

ДМИТРО: — Я вам не вірю, пане Отак.

ОТАК: — Чому?.. Ми з Лялею давно розійшлись, хоча я її люблю і вона для мене більша, ніж просто дружина...

ДМИТРО: — І через цю прикрість ви не живете разом?

ОТАК: — Таке не сила уявити, але... Розумієш, важко жити із жінкою, яка у всьому виявляється права... Та й чоловікові інколи треба ж подуріти... Ну, от... Отак...

ДМИТРО: — Он як?.. То ви майстер дуріти?

ОТАК: — Я майстер з екстремальних ситуацій... Тричі замерзав — під водою, на льодовику і у промисловому холодильнику, двічі провалювався у розколину — під час землетрусу і на дні печерної річки. Я горів у копиці сіна і спав з левом у клітці... Врешті... Врешті не об тім річ?.. Ляля для мене — друга мама. Хоч я і старший за неї. А пощо чоловікові дві мами, га?.. А втім, чого це я перед тобою про це розводжусь! Ти ж іще шмаркач зовсім!

ДМИТРО: — Отак ви скінчили свою вірчо-дарчу промову, майстре екстремальності! А мені не потрібні ваші дарунки, знаєте ви про це?!

ОТАК: — Ти хочеш сказати, що прийшов битися за Лялю?

ДМИТРО: — Заради неї я здатний на все! Бо я щомиті віднаходжу у її образі щось красиве і величне, як у якійсь чудовій картині, як у чистій воді, як у високому небі і не можу на неї намілюватись досхочу! Я з'єднаний із нею, хоч усі забороняють і перешкоджають нашому єднанню!

ОТАК, не звертаючи уваги на палкі слова ДМИТРА, заходжується щось шукати у кімнаті, зазирає у всі кутки, навіть пробує відчинити скриню.

ОТАК: — Ти мені набрид. Ти тут часом не бачив кішок?

ДМИТРО: — До вашої візити у цій хаті не було жодної тварини.

ОТАК: — Я шукаю своє альпіністське спорядження... І якщо це тебе дратує, то я можу тебе вбити...

ДМИТРО: — Я готовий.

ДМИТРО настовбурчується, починає плигати, як боксер, ховаючи за кулаками голову і готуючись до нападу суперника. Він навіть спробував ударити, та ОТАК легко ухилився.

ОТАК (сміючись): — Урепіжити в диню... Дуже проста для тебе смерть. Я тобі пропоную романтичніше сконання.

ДМИТРО: — Я готовий. Я здатен на все!

ОТАК ловить кулак ДМИТРА і міцно стискає його, аж хлопець кривиться від болю.

ОТАК: — Ось відчинене вікно. І ось підвіконня. Треба з розгону заплигнути на підвіконня і, не хапаючись за шибку чи стіну руками, завмерти на ньому, як вкопаний. Інакше... у нашому конкретному випадку — політ з восьмого поверху триватиме

менше трьох секунд. Згоден?

ДМИТРО: — Так. І я плигатиму першим.

ОТАК: — Хто перший — нам підкаже доля. (Витягає монету, підкидає її угору і ловить у ДМИТРА над вухом.) Чіт чи нечіт?

ДМИТРО: — Чіт.

ОТАК (розтуляючи долоню): — Таки чіт. Отже, я перший.

ОТАК відходить у дальній кут кімнати, розганяється, плигає і застигає, як кілок, просто на підвіконні, присідаючи якомога нижче і загрозливо нависаючи тулубом над стрімкою восьмиповерховою висотою.

ДМИТРО: — Я другий... Злазьте мерщій!

ОТАК зістрибує з підвіконня. ДМИТРО відходить у дальній кут кімнати. Нервово тре руки, розстібає комір сорочки, тупцює на місці, витирає з чола піт.

ОТАК: — Я не буду тебе підганяти, але дивись, щоб до ранку плигнув! Ха, шмаркач!

ОТАК усміхається. ДМИТРО не витримує того насміху, розганяється і плигає на підвіконня. Заплигнувши, він намагається вклякнути, затриматись, але його тіло за невмолимою інерцією тягне вперед. ДМИТРО ледве витримує рівновагу, здається мить — і він полетить униз. ОТАК спокійно спостерігає за цим балансуванням і у найкритичніший момент виходить у іншу кімнату. ДМИТРО завдяки неймовірним зусиллям, не хапаючись за раму чи стіну, утримується таки на підвіконні.

ДМИТРО (відсапуючись, не обертаючись, усе ще, боячись поворухнутись): — А казали, що смерть моя буде романтичною.

Після тривалої павзи ДМИТРО озирається і нікого не бачить у себе за спиною. У цю мить вертається ОТАК із двома відкоркованими пляшками пива.

ОТАК: — Я, здається, нічого цікавого не пропустив?

Простягає ДМИТРОВІ пляшку пива. ДМИТРО довго вагається, потім сплигує з підвіконня, підходить до ОТАКА і бере пляшку.

ДМИТРО: — Ні...

Іде знову до вікна і сідає на підвіконня, звішуючи ноги у бік вулиці. П'є пиво. ОТАК так само підходить до вікна.

ДМИТРО: — Де Ляля?

ОТАК: — Вона приїде останньою електричкою.

ОТАК і собі сідає на вікно і звішує ноги у бік вулиці. Мовчки п'ють пиво деякий час.

ОТАК: — Вона, вочевидячки, любить тебе... І з цим вже нічого не можна подіяти... Ти мене випередив.

ДМИТРО: — Хіба?

ОТАК: — Квіти на восьмий поверх по лінві збирався підняти я.

Гасне світло. І спалахує на тролейбусній зупинці. ДЯДЯ ВАНЯ лежить біля неї догоричерева і стогне. Його голова на брівці тротуару. До зупинки "під'їжджає" тролейбус, з якого виходить ГРУША із візком, повним картоплі і наштовхується на голову ДЯДІ ВАНІ.

ДЯДЯ ВАНЯ: — Больно!..

ГРУША: — Ой, пробачте! Я вас не помітила... Вам недобре? Що з вами?!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Сердце! Дышать не могу! Вызовите "скорую"!

ГРУША: — Зараз!

Витягає телефонну картку і кидається на всі боки у пошуках телефона-автомата, якого, як завжди, немає поруч.

ДЯДЯ ВАНЯ (ледве не вмираючи): — З'яйдіть в дом... к кому-нибудь... С'яоб пус'ятили вас'я поз'явонить...

ГРУША біжить до парадних дверей. ДЯДЯ ВАНЯ підводить голову і кличе знову ГРУШУ.

ДЯДЯ ВАНЯ: — С'ятойте!.. У меня ес'ять деньги... Воз'ямите деньги... И выз'явите с'яс'ятнюю с'якорую помос'яць... Гос'яударс'ятвенной мне не доз'ядач'яся...

ГРУША: — У мене є гроші! Не треба!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Воз'ямите ес'яцо п'ятьдес'яат! З'янаете, с'яолько с'яйчас за помос'яц с больных дерут!

ГРУША: — Ви самі й розрахуетесь. А як треба, то я вам ще й свої дам!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Да? И много?.. Хотя нет... Не надо... Я не расплачусь... У меня в глазах двоич'яся... Луч'яе берите мои!.. О-ох! (Вдає, що непритомніє.)

Розхвильована ГРУША вертається, бере у ДЯДІ ВАНІ п'ятдесятигривневу купюру і знову біжить до парадних дверей. Назустріч їй із дверей виходить на милицях одноокий і одноногий жебрак.

ГРІША: — Стой! Куда!.. Марод'яорка! Бальново пенс'яонера грабят!.. Міліція!.. Стой!

"Одноногий" ГРІША, який нібито не може наздогнати ГРУШУ, несамовито кричить і погрозливо вимахує однією милицею. ГРУША, не знаючи, що робити, спиняється і розгублено роззирається на місці. З усіх боків несподівано з'являються спочатку три БАБЦІ, потім перехожі тітка і дядько, так само із візками у руках, потім БЕЗМИЛЬСЬКА і насамкінець — МІЛІЦІОНЕР.

МІЛІЦІОНЕР: — Сержант міліції Помилуйченко, и.о. участковый!.. Шо тут случилось?

ГРІША: — Эта жєнщина на моїх глазах ограбила етого пенс'яонера!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Мне зє больно!.. Я умираю... С'яердце!.. Выз'явите с'яс'ятнюю с'якорую помос'яць...

МІЛІЦІОНЕР: — Який-то страний пенс'яонер. Наче вмазаний. Ви, граждєнін не пили с'ягодні?

ДЯДЯ ВАНЯ: — Какая раз'яница — пил я или не пил... ес'яли я умираю?..

МІЛІЦІОНЕР: — Тоже вєрно...

БЕЗМИЛЬСЬКА: — У самому ділі, товариш сержант, человеку плохо! А тут іще ц'я простітутка його обобрала!

ГРУША: — Що ви таке, Ірієдо Телісфорівно, кажете? Ви, мабуть, здуріли! Я ніколи у с'яоєму житті не крала!

1-а БАБА: — Брєше вона!

3-а БАБА: — Вона л'ярва подростків совраца!

2-а БАБА: — А як побачить хворого чи п'яного, то всі кармани йому вичищає!

ГРІША: — Я сам відел! Люді правду говорять, сержант!

ГРУША (до ГРІШІ): — Ви?! Це ви!.. Я вас уже десь бачила! Ану, підніміть свій перев'яз з ока!

ГРУША підбігає до ГРІШІ і намагається силоміць зняти йому чорний перев'яз з ока. ГРІША відбивається милицею. На ЛЯЛЮ іззаду кидаються усі три БАБЦІ, перехожі тітка і дядько. МІЛІЦІОНЕР сюрчить у свистка.

МІЛІЦІОНЕР: — Прекратіть безобразіє!

ГРІША: — Шоб прекратіть безобразіє, в ньом надо сначала разобраться!

Усі застигають, обсівши ЛЯЛЮ і тримаючи її за руки, плечі, попереки. ЛЯЛЯ при цьому намагається пручатись, так що мізансценічна композиція чимось нагадує скульптурну групу "Лаокоон" родоських майстрів Агесандра, Атенодора і Полідора.

ДЯДЯ ВАНЯ (ледь стогне): — А мне всё хуже и хуже... Умоляю вызовите цысьтную помосьць...

МІЛІЦІОНЕР: — Счас визовем, пострадавший! Счас!.. Ви тіки скажіть, ета женщина у вас що-то брала?

ДЯДЯ ВАНЯ: — Конесьюно... Это она меня обцисьтила... када я был безсьознания... О-ох!.. У неё должна быть пятидесятигивневая бумажка моя... Осьтаток моей пенсьи...за месяць...Посьледньие копеецьки мои...

МІЛІЦІОНЕР (Груші): — Єслі гроші брали, верніть по-хорошому!

ГРІША: — Обискать, чи сама віддаси!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Оддай деньги, шльондра!

ГРУША: — Що ви верзете? Що ви клеплете своїм язиком?! Бійтеся бога!

ДЯДЯ ВАНЯ: — Верни мои деньги, девка бесьсовесьтная!.. Я же без них умру!..

ГРУША віддає п'ятдесятигивневу банкноту МІЛІЦІОНЕРУ.

МІЛІЦІОНЕР (до ДЯДІ ВАНІ): — Чим докажете, що це ваші гроші, потерпевший?

ДЯДЯ ВАНЯ: — Кровь на них моя!.. Она меня бесьцувсьтвенного по лицу ударила!

ГРУША: — Як вам несоромно! Я ж хотіла вам допомогти!..

МІЛІЦІОНЕР: — Не надо лишніх слов!

МІЛІЦІОНЕР підносить до очей п'ятдесятигивневу банкноту і раптом кривить носа від нестерпного смороду тарганячої отрути.

МІЛІЦІОНЕР: — Фу!.. Цей вещьдок не потребує особенних доказательств. (До ГРУШІ.) Мадам, як вас там, пройдьомте до участка! А вас, граждане, прошу быть свидетелями етого приступления!

1-а БАБА: — З удовольствием!

2-а БАБА: (одночасно) — Канешно!

3-а БАБА: — Які вопросы!

ГРУША (кричить): — Пустіть мене! Чуєте! Негайно відпустіть!

МІЛІЦІОНЕР, гордий з доброчесного виконання обов'язку, показує усім, щоб ішли за ним у відповідному напрямку. Натовп переможно галалайкає. ГРУША кричить.

ГРУША: — Якщо тут є чесні люди — рятуйте!!!

ДЯДЯ ВАНЯ (зовсім перевтілившись у хворого): — Вы же обо мне збыли... Слысите!.. Я умираю... А им монописыуале!..

ГРУША: — Рятуйте! Я ні в чому не винна!

Світло запалюється у помешканні ЛЯЛІ ГРУШІ. ОТАК миттю хапається за линву, спускається униз і біжить спиняти ошалілу групу людей. ДМИТРО підводиться і стоїть на підвіконні. ОТАК переступає через ДЯДЮ ВАНЮ, відкидає ГРІШУ, відштовхує БЕЗМИЛЬСЬКУ і замахується на МІЛІЦІОНЕРА.

ДМИТРО (голосно і рішуче): — Не займайте цієї жінки! Відпустіть її! Інакше я плигну вниз!

МІЛІЦІОНЕР, користаючись замішанням, яке викликав оклик ДМИТРА, скрутив ОТАКОВІ руки. У цю мить вбігає ДІАНА з мокрим рушником на голові.

ДІАНА: — Діма, не нада!.. Не плигай!.. Ти чого туди заліз?!.. Господін міліціонер, спасіть його! Умоляю!.. Це в мене єдиний рибьонік!

ГРІША: — Діма, злазь! Я кому кажу!

ДМИТРО: — Спершу відпустіть Лялю! Пане сержанте, я можу засвідчити, що ця людина нічого не вкрала!

МІЛІЦІОНЕР: — А ти спускайся сюда, тут і поговорим!

ДМИТРО: — Ні. Я кинусь униз головою, якщо ви негайно не відпустите Лялю Грушу!.. Це найкраща і найдорожча мені людина! І вона не проститутка, вона вчила мене лишень української рідної мови! Вона не винна!

1-а БАБА: — Можна подумати! Прямо тобі неперорчна!

2-а БАБА: — Неперорчні у нас або в пробірках, або у божому писанію!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Не слухайте його, товариш сержант! Це ця дівка парня ізвратіла!

ДМИТРО (загрозиво і твердо): — Я рахую до трьох!

Заносить одну ногу над карнизом, відпускає від стіни руки, готуючись плигнути.

ДІАНА: — Ой, Діма! Умоляю, прошу! Отямся! Я твоя мати! Невже ти із-за цієї ... персони готовий вкоротить собі віку?!

ДМИТРО: — А може я саме заради цієї персони і був приведений тобою на світ!.. Раз!!!

ДІАНА (падає на коліна): — Синачка, рідненький! Мій маленький мальчик! Я ж согласна на все! Тільки не плигай, харашо!

ГРІША (ДІАНА): — Шо ти таке, дурна бабо, говориш?.. Дмитре, перестань влаштовувати етот цирк!

ДМИТРО: — Я нічого не влаштовую! Цирк влаштували ви!.. Два!!!

ДІАНА кидається до БЕЗМИЛЬСЬКОЇ, БАБЦІ і ГРІШІ і відбирає у них ЛЯЛЮ, хапаючи міцно за руку.

ГРІША: — Тепер ти довольний!..

МІЛІЦІОНЕР: — Давай злазь і не розвлікай нас! Скоро ніч!

ДЯДЯ ВАНЯ: — О-ох!

МІЛІЦІОНЕР: — Бачиш, тут человек кончається, а ти в ігрушки граєшся!

МІЛІЦІОНЕР згадав, що у нього є рація, і заходився у неї викликати "невідкладну допомогу".

МІЛІЦІОНЕР (у рацію): — Фас! Фас!.. Прийом!.. Я Профіль! Сlišите?! Профіль я! Скорую мені!.. Та не мені!.. Пострадавшому!..

ДМИТРО (чітко і голосно): — Я спущусь тоді, коли Ляля Груша буде у безпеці.

МІЛІЦІОНЕР: — Шо ето значить?!

ДМИТРО: — Це означає, що поки дядя Ваня живий, я мушу одержати у нього підписане і завірене присутніми свідками підтвердження Ляліної невинності. А тоді Ляля піде туди, куди їй заманеться!

ДІАНА (до МІЛІЦІОНЕРА): — Прошу, сержанте, зробіть, як він просить!

МІЛІЦІОНЕР: — Но ето ж давлення на органи!

ГРІША: — Все! (Зриває з ока чорний перев'яз і відкидає милиці.) На самом ділі, я, еслі чесно, то не бачив, щоб ця особа обкрадала дядю Ваню...

ГРУША: — Ви?.. Невже ви є батьком Дмитра?

МІЛІЦІОНЕР: — Так значить? Чого ж ви правоохранітельним органам голову морочите?

МІЛІЦІОНЕР витягає із планшета папір, нахилиється над ДЯДЕЮ ВАНЕЮ.

МІЛІЦІОНЕР: — А ви готові написати таке підтвердження?

ДЯДЯ ВАНЯ: — Я же был без сознания и ничего не помню... О-ох! И мне в самом деле плохо... Я уже и не знаю поцему!..

МІЛІЦІОНЕР заходжується писати підтвердження. Присутні розписуються мовчки. Усі, крім БЕЗМИЛЬСЬКОЇ. ДМИТРО на підвіконні стоїть із піднятою ногою і чекає.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — А я нікада не разписуюсь!

МІЛІЦІОНЕР: — А й не треба. Бо ви даже, еслі і розпишетесь, то вам все одно не повірять!

МІЛІЦІОНЕР зпересердя плюється. І коли ГРІША останнім підписує заяву ДЯДІ ВАНІ, ДІАНА відпускає руку ЛЯЛІ ГРУШІ, у яку була вчепилась з усієї сили, і ЛЯЛЯ намагається щось сказати, але від хвилювання у неї вириваються самі незв'язні слова.

ГРУША: — Нечестя!.. Осорома!.. Довіку!.. Геть!.. Тільки не тут!

ГРУША тікає вся у сльозах геть (зі сцени, у бік глядачевої зали). За нею біжить ОТАК.

ОТАК: — Лялю, стій! Я ж до тебе на хвилину!.. Стій, Лялю! Я усі документи оформив — так як ти мені сказала! Ми більше не набридатимемо одне одному!

Тим часом на скейті і роликах приїжджають ALL, КОНЧЕННИЙ та Ф1.

ALL: — Что тут случилось, Димка?!

КОНЧЕННИЙ: — Вы весь микрорайон разбудили!

Ф1: — Димка, ты что, клаймером заделался?!

ДМИТРО: — Не вам казати, хлопці, що найбезталанніші — найбезпечніші, а найнебезпечніші — найекстремальніші. І я сьогодні саме такий.

КОНЧЕННИЙ (Ф1-му): — Все таки хороший ураинский отличается от хорошего русского, потому что я ничего не понимаю.

Ф1 (ДМИТРОВІ): — Так ты первое или второе?!

ДМИТРО: — Я і те і інше, істина завжди у протичинності, і є причиною розвитку.

МІЛІЦІОНЕР (спочатку сам собі): — Я казав батьку, що мені краще у селі працювати...
(До Дмитра, підписавши у 3-ї БАБИ.) Все, злазь! Готово!

ДМИТРО одним махом по лівій спускається вниз і висмикує із рук МІЛІЦІОНЕРА заяву ДЯДІ ВАНІ.

ДМИТРО (вклоняючись усім присутнім): — Дякую усім!.. (Ще раз вклоняючись.) І не дякую.

Біжить у тому напрямку, куди щойно побігла ЛЯЛЯ ГРУША і ОТАК.

ДІАНА: — Синачка! Куди ето ти?!

ДМИТРО: — Я біжу за своїм щастям!

ДІАНА: — Дімачка! Я бігу із тобою!

ДМИТРО: — До щастя, мамо, треба звертатись тільки рідною мовою!

ДІАНА (біжить і кричить, згадуючи рідні слова): — Добре!.. Как там? Счас!..
Синочку, я буду говорити тільки... на... не... по... от каторжна душа! Тільки по-нашому!

За нею біжить ГРІША.

ГРІША: — Дмитре! Якщо у цьому проблема, то я і слова не по-українському не скажу!

За ним біжить БЕЗМИЛЬСЬКА, закликаючи із собою своїх трьох БАБЦІВ.

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Гайда, дівчата, мастити словами! Воно що, оте маля, думає, що я своєї мови не знаю! Я ж колись Мавкою мріяла стати!

3-а БАБА: — Треба було свою мечту за хвоста ловити!

2-а БАБА: — Хе! Не підбіжиш — не піймаєш!

1-а БАБА: — Не підскочиш — не доплюнеш!

2-а БАБА: — А що виплюнеш — того вже не схопиш!

3-а БАБА: — І яка різниця, якою мовою нам брехати!

БЕЗМИЛЬСЬКА: — Ніт, шановні пані та панове! По-українській грамотніше сказати — яка різниця, якою мовою москаля підпускати!

Вибігають. За ними викочуються ALL, КОНЧЕННИЙ і Ф1.

ALL: — Хлопці, а й справді, яка нам різниця якою говорити. Хай тим кобила журиться, бо у неї голова велика!

КОНЧЕННИЙ: — Зі світом чесніше говорити рідною мовою... Хм!.. Жаль, що це не мої слова.

Ф1: — А мені байдуже якою говорити, аби красивою!

Тітка з дядьком з "кравчучками" "сідають" у тролейбуса і "їдуть" геть. МІЛІЦІОНЕР лишається біля ДЯДІ ВАНІ, в очікуванні "невідкладної допомоги".

ДЯДЯ ВАНЯ: — Я и не думал, сьто мне сытанет так плохо... Серьзант, Сьлиссь, серьезант!.. Када приедет цьасьтная помосьць?..

МІЛІЦІОНЕР (затурканий, сам до себе, не звертаючи уваги на ДЯДЮ ВАНЮ): — От дурдом! Завтра ж подам рапорт, щоб перевели мене до моєї області!.. А ще краще — у моє село! Там я хоч усіх бандитів знаю!

ДЯДЯ ВАНЯ (з усіх сил гукає до МІЛІЦІОНЕРА): — Серьзанти, мне плохо! О-ох! Слысись, я умираю!.. Впроцём цего кричать, если смерть, это то — сто мы всю зизнь не понимаем...

Чути завивання сирени "невідкладної допомоги". Гасне світло.

Дія п'ята: Вересень.

Світло спалахує. Недільний ранок наприкінці вересня. Бабине літо. З пожовтілих каштанів падає листя і виблискує жовтогарячими боками у промінні вранішнього сонця. На вулиці нікого. "Проїздить" тролейбус з двома пасажирами. З глибини вулиці на скейті спускається ALL. Він як завжди з навушниками плеєра у вухах. Під музику, яку чує тільки він, починає танцювати на скейті і виписувати різні кола і зигзаги. Раптом лунає дзвоник-мелодія мобільного телефону. ALL натискає на гудзик слухавки.

ALL: — Діма? Привіт!.. Та у нас все класно!.. Твоя мама чекає на тебе! Вряди-годи бацає твого тата коломпоцалкою по кавуну і втикає йому, що дуже різкий був із тобою! А так, уявляєш, досі говорять українською!.. І поміж людей так само!.. Що?.. Ні-ні... Безмиська до них більше не приходить... То ти коли повернешся?.. Аж наприкінці грудня!.. Ого!.. А у тебе все гаразд?.. Та ти що! Молодець, що перевівся на заочний ще й роботу знайшов... А хто ти тепер?.. Зоотехнік по страусам!.. Як ти кажеш?.. Погано чути!.. О, так добре!.. По-українськи не "страус", а "струс"!.. Ну ти, льоша! Тебе треба у мапет-шоу показувати!.. Як зоотехніка по струсам!.. А Ляля ж ким працює... Вчить майбутніх капітанів української мови!.. А-а!.. Так ви аж на Чорному морі!.. Конченному і "Еф першому" як скажу — вони з роликів попадають!.. А цей, як його: Так чи Нетак?.. Як?.. Отак — козак, пішов у гопак... Не жени віршами, бо я про Отака і в прозі погано в'їжджаю... Що-що? Альпініст і мораліст — так-нетак, не танцюрист, наступа собі на хвіст, як танцює румбу й твіст...Що ви там на ЮБКа морозите? Він що — кончелига який?.. А! Ну це інша річ — чоловік розлучився і повівся в гори... Ти йому привіт передавай! І скажи, що ми теж у гори хочемо, хоч іще і не женились! Хай не жлобиться і візьме нас з собою! Ми за свободу розплатимось натурою!..

ALL, одним вухом слухаючи мобільника, іншим — плеєр, розмовляє із ДМИТРОМ і при цьому вальсує на скейті, підтримуючи правою рукою за талію, тільки йому одному видимо, партнерку. Музика з його плеєра поступово стає чутною усім глядачам. І здається, ніби й сонце підіймається під ту музику угору. Жовте, оранжеве, багряне і рум'яне листя закручується у звивисті кола на прохолодному осінньому вітрі у вихорах радісного танцю.

Кінець.